

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΕΝΤΟ

Π. Ρομπιν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δ. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ, Γραμ. τῶν Πατρ. Ἀλεξανδρείας
Ὁ πολιτισμὸς τῆς Μοσχολέως.
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ
Ἡ Ἀ' ἐν Ἀθήναις Καλλιτεχνικῆ Ἐκθεσις ἀπὸ τὸν πόλεμον.
ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ
Στὴ μοναξιά μου, ποιήματα.
ΔΗΜ. ΒΟΥΤΥΡΑ
Γιὰ τὴ φυλή, διήγημα.

ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ
Ὁ βασιλεὺς τῆς Τσερναγόρας.
ΑΕΡΟΠΟΡΟΥ
Οἱ κίνδυνοι τοῦ σημερινοῦ ἀεροπλάνου.
ΠΑΛΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
Πρωτομαγιά.
ΒΡΑΔΥΝΟΥ
Ἱστορίες.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

Λόγοι καὶ Ἀντίλογοι, ὑπὸ Κ. Μ.—Κριτικά σημειώματα, ὑπὸ Ἡλ. Π. Β.—Ἀρχαιολογικά.—Ἡ στήλη τῶν νέων.—Εἰδήσεις, Περιοδικά, Ἐφημερίδες.—Ὀλιγόστιχα.—Νέαι ἐκδόσεις.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ

Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μαβίλη, Σκέψεις καὶ ἀνέκδοτα τοῦ Μορεάς, Γνώμαι τοῦ Κοραῆ.—Ἀνόμοια.—Εὐθύμα.—Ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν ζώων.—Ἀστερισκοί.—Μικρὰ Γράμματα.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἡ πρόσφυξ Ἡπειρωτοπούλα ἐκτὸς τοῦ κειμένου σκίτσο Θαλείας Φλωρᾶ-Καραβία.—Ἐξὴ σκίτσο ἀπὸ τὴν Ἐκθεσιν τῆς κ. Θαλείας Φλωρᾶ-Καραβία.—Φωτογραφίαι ἀπὸ τὸν πόλεμον.—Φονευμένοι ἀξιωματικοί.—Ἡ πρώτη ἐπάνοδος τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου ἀπὸ τὰ πεδία τῆς μάχης.—Τέσσαρες εἰκόνες ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Σάμου.—Ε. Χατζηϊωάννου.—Ὁ ναύαρχος Τῶφνελ.—Ὁ Βασιλεὺς τοῦ Μαυροβουνίου.—Ὁ ἀεροπόρος Μουτούσης κατοπεύων ἀπὸ τὸ ἐροπλάνον τὸ Μπιζάνι.—Ὁ ἀεροπόρος κ. Μουτούσης.—Δύο εἰκόνες ἀπὸ τὴν πτήσιν τοῦ «Ναυτίλου» ἐπάνω ἀπὸ τὸν Νάγαρᾶν. Τὸ συλληφθὲν τουρκικὸν τορπιλοβόλον «Ἀττάλεια».—Τὸ ἀεροπλάνον πού συντριβεῖ εἰς τὸν Λαγκαδᾶν.—Κ. Μάνος.—Ἐξώφυλλον, ὑπὸ Π. Ρούμπου.

ΕΓΓΡΑΦΑΙ
Ἐκδοσις Πολυτελεῆς: Δι' ἑν ἔτος Δρ.-φρ. 25.—Δι' ἕξ μῆνας Δρ.-Φρ. 13
Ἐκδοσις Εἰδικῆ: Ἑλλάδος, Δρ. 12 ἑτησίως, Δρ. 6,50 δι' 6 μῆνας
Ἐξωτερικοῦ Δρ. 15 Δρ. 8.—
ΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΤΗΝ 15 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΟΝΟΝΤΑΙ
ΤΑ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ» ἐκδίδονται τὴν 15 καὶ 30 ἐκάστου μηνός.
Ἐκαστὸν ἔτος ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 τόμους: ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου καὶ ἀπὸ 15 Ἀπριλίου. Τὸ τίμημα τῆς ἔγγραφης ἀποστέλλεται διὰ ταχυδρομ. ἢ τραπεζικῆς ἐπιταγῆς πρὸς τὸν κ. Κίμωνα Μιχαηλίδην, διευθυντὴν «Παναθηναίων» Ἀθήνας.

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ», : ΑΘΗΝΑΙ ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 35

ΟΙ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ, ΕΛΛΗΝΕΣ
ζητεῖτε τὰ «Παναθηναία» ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν βιβλιοπωλεῖον
Κ. Καραδαγλίδου 45 Madison Street, New York U. S.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ

Αἱ σελίδες αὐταὶ θὰ εἶναι τὸ συμπλήρωμα ἐκάστου τεύχους. Ἀδιάφορον ἂν ἡ ὀπισθία σελὶς εἶναι τυπωμένη μετ' ἀγγελίας. Ἰσα-ἴσα, αὐτὸ θὰ βοηθήσῃ ἐκείνους πού θέλουν ν' ἀποκόψουν κάτι διὰ τὰ προσαρμόσουν εἰς τὰς σημειώσεις των. Θὰ ἤμποροῦν ἔτσι ν' ἀνατρέξουν εὐκολώτερα.
Θὰ περιλάβουν λοιπὸν πράγματα πού δὲν ἐχώρουν εἰς τὸ τεῦχος καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἀνεβάλλοντο κατ' ἀνάγκην διὰ τὸ ἐπόμενο.
Ποικιλώταται μάλιστα, πλουτισμέναι ἀκόμα μετ' πληροφορίας καὶ εἰδήσεις καὶ χίλια ἄλλα πράγματα ἐνδιαφέροντα.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μαβίλη

Εἰς τὰ ἀνέκδοτα καὶ τὰ ἐπεισόδια τοῦ Μαβίλη πού διηγεῖται εἰς τὰ «Γράμματα» ὁ κ. Κ. Πασαγιάννης ὑπάρχει καὶ τὸ ἑξῆς:
«Στὶς τελευταῖες βουλευτικὲς ἐκλογές ἦταν γιὰ δευτέρη φορὰ ὑποψήφιος ἀνορθωτικός: Τὴν παραμονὴ τῆς ἐκλογῆς, Σαβατόβραδο, πού χωριστήκαμε ἀργά στὴ Σπιανάδα, μείναμε σύμφωνοι ὅτι θάβγαينه τὴν ἄλλη μέρα πρὸς τὸ μεσημέρι, ἀπὸ τὸ κατὰσθημα τῆς Ἰονικῆς Ἀκαδημίας, ὅπου θὰ παραστήκε στὴν κάλπῃ του, νάρθει μαζί μου, ἀπόμερα στὶς στοῆς τῆς Κάτω Σπιανάδας, νὰ πιεῖ ἕναν καφέ, νὰ μοῦ εἰπεῖ πῶς πάει ἡ ἐκλογὴ, καὶ νὰ γυρίσει πάλι στὴ θέση του.
Μία ἢ ὅρα, ἐφάνηκε νάρχεται. Ἀπὸ τὴ μορφῆ του ἑκατάλαβα ὅτι ἦταν ταραγμένος. Κάτι θὰ τοῦ εἶχε συμβεῖ.
ἤξερα καλὰ τὴν ψυχολογία του καὶ δὲν τὸν ἐρώτησα.
Πίνοντας τὸν καφέ του μοῦ λέει:
— Εἶναι περιεργό πόσο τὸν ἔχουν χαλασμένο τὸ λαὸ μας αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι! Τώρα πού κατέβαινα ἀπὸ τὸ τριῖμα γιὰ νάρθω νὰ σ' εὔρω, μετ' πλησίασε στὸ δρόμο ἕνας φτωχὸς ἄνθρωπος, πού ποτὲ ἄλλοτε δὲν τοῦ εἶχα ἀρνηθῆ τὴν ὅπου συνδρομὴ μου. Μὰ σήμερα, ὅπως μοῦ ζήτησε ἕνα δίδραχμο, εἶχε τέτοια θρασυτῆτα στὸ βλέμμα, τέτοια ξετσιπωσιά στὴν ἐκφραση, σάν νὰ μοῦ ἔλεγε μ' ὄλην τὴν παλαοκομματισμοῦ τὴν αὐθάδεια. «Ξέρεις; Ἐχω κ' ἐγὼ ψήφο!»
Μοῦ ἔκαμε τόσο κακό, πού μ' ἀνάγκασε νὰ τὸν μεταχειριστῶ μ' ἀσχημὸν τρόπο!... Ἀ, τί χαλασμοῦ ἔκαμαν στὸν τόπο αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι!...
Καὶ ὡστόσο περισσότερο τοῦ κόστιζε πού εὐρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ μεταχειριστῆ μετ' ἀπότομον τρόπο τὸν φτωχὸν ἄνθρωπο, κ' ἄς εἶταν ἕνας παλιάνθρωπος πού ζήτησε νὰ πουληθῆ γιὰ δύο δραχμές».

Σκέψεις καὶ ἀνέκδοτα τοῦ Μορεάς

Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Louis Thomas «Souvenirs sur Moréas».
Ὁ Μορεάς ἔλεγε διὰ τὸν Φλωμπέρ ὅτι εἶναι τέλειος: ἄλλ' ὅτι ἔχει τὴν τελειότητα τοῦ ἀποστειρωμένου νεροῦ. Διὰ τὸν Γκαίτε: εἶναι ὁ μεγαλύτερος Γερμανός, δηλαδὴ ὁ ὀλιγότερος Γερμανός.
Ἀκόμη:
Εἰς τὴν ζωὴν χρειάζεται νὰ εἶναι κανεὶς ἐπιτήδειος,

προπάντων ἐκεῖνος πού διαπρέπει εἰδεμή, γλήγορα συντριβεται ἡ καρδιά.

Ἐνα βράδυ, τὸ 1889, κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ὁ Μορεάς εἶπε σ' ἕνα φίλον του:
— Θὰ σοῦ ζητήσω μιὰ χάρι... Αὐριο μετ' διώχνουν ἀπὸ τὸ σπίτι μου καὶ, βέβαια, θὰ μοῦ κρατήσουν τὰ ἐπιπλά μου. Ἐχω μερικά πράματα πού τὰ φυλάγω σάν τὰ μάτια μου, ἐνθύμια ἐρωτικά πού θὰ πονοῦσα ἂν γαθοῦν. Θὰ σοῦ τὰ ἐμπιστευθῶ καὶ θὰ μοῦ τὰ δώσης ὅταν σοῦ τὰ ζητήσω.
Ὁ φίλος του ἐδέχθη καὶ ὁ Μορεάς ἐπῆγε εἰς τὴν ὁδὸν Ντενκέρκ, ὅπου κατοικοῦσε, ἐπῆρε ἀπὸ τὸ δωμάτιο του ἕνα δεματάκι τυλιγμένο μετ' ἕνα ἔφημερίδα καὶ τὸ ἔφερε στὸν φίλον του.
— Δὲν ἤξερες τί χάρι θὰ σοῦ χρωστώ γιὰ τὰ κειμήλια αὐτὰ τῆς ζωῆς μου. Ὅλη ἡ καρδιά μου εἶναι ἐδῶ μέσα.
Ὁ φίλος του ἐπῆρε τὸ δέμα καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν ρωτοῦσε: πότε νὰ σοῦ φέρω τὰ κειμήλια καὶ τὴν καρδιά σου;
Ὁ Μορεάς ποτὲ δὲν τὰ ἐζήτησε. Μέσα στὸ δεματάκι ἦταν δύο μάσκες καὶ δύο ἀγαματάκια γιαπωνέζικα, κ' ἕνα μαξιλαράκι τῶν 3-95.
Ὁ ποιητὴς ἀπέθανε χωρὶς νὰ ζητήσῃ νὰ ξαναἰδῆ τὰ κειμήλια αὐτὰ.

Μιὰν ἡμέρα ὁ Μορεάς ἦτον στὴ μιραρία μετ' ἕνα νόστιμη γυναικίκα. Στὸν φίλον του πού ἦταν μαζί, τοῦ λέγει:
— Σοῦ ἔχω ὑποσχεθῆ τῆς «Σύρτις» μου, μὰ δὲν ἔχω καθόλου. Ἡ Ἰωάννα ἐδῶ ἔχει τρία ἀντίτυπα καὶ γιὰ κατήρι μου θὰ σοῦ δώσῃ τὸ ἕνα.
Ἡ Ἰωάννα, δὲν ἤθελε νὰ χαρίσῃ, βιβλίον πού τῆς εἶχε δώσει ὁ ποιητὴς. Ὅμως, ἔπειτα ἀπὸ μιὰν ἐβδομάδα ἔφερε στὸν φίλον τοῦ Μορεάς ἕνα χονδρὸ τετραδίον, δεμένο μετ' ἕνα βιβλίον. Ἐἶχε ἀντιγράψῃ ὀλόκληρον τὸ βιβλίον, αὐτὴ πού τόσο δύσκολα ἤμποροῦσε νὰ γράψῃ.
Μερικὲς σελίδες εἶχαν βραχῆ μετ' ἀδάκρυα καὶ ἄλλες εἶχαν στάλας ἀπὸ κερὶ...

Ἐλεγε ὁ Μορεάς:
Ἴσως μιὰ ἡμέρα νὰ κατακτῆσουν οἱ Γερμανοὶ τὴν Γαλλίαν: ἔπειτα ἀπ' αὐτοὺς θὰ ἔλθουν οἱ Ρῶσοι καὶ θὰ γείνη νέα ἐπιδρομὴ βαρβάρων, σάν ἐκείνην πού ἔφερε τὸ τέλος τῆς Ρώμης: καὶ ὅταν σαρώσουν καθεὶ, τὸ γαλλικὸν πνεῦμα θὰ ἠμπορήσῃ πάλιν νὰ δράσῃ, νὰ γοητεύσῃ τοὺς νικητὰς, καὶ νὰ μεταρρυθμίσῃ κ' ἔτσι ξαναρχίσουμε πάλι...

Ἄλλοτε πάλιν:
Μόνον μετρίους στίχους ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ μελοποιήσῃ ἢ μουσική τοὺς ὁμορφαινεῖ. Οἱ καλοὶ στίχοι ἔχουν τὴν ἰδική τους μουσική καὶ εἶναι τέλεια.

Εἰς μιὰν ἔρευναν τοῦ Ζιλ-Μπλάς περὶ «ἐλευθέρων στίχων», τὸ 1904 εἶχεν ἀπαντήσῃ: Ἐγκατέλειμα τὸν ἐλευθέρων στίχων εἶδα ὅτι ὁ κύκλος του εἶναι στενός

ΙΩΑΝΝ. Γ. ΚΡΑΝΙΩΤΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΩΝ

Παρακολουθών ἐγγύτατα τὰς νεωτέρας θεραπευτικὰς μεθόδους καὶ πᾶσαν πρόοδον τῆς ὀδοντοιατρικῆς τέχνης, ἐφαρμόζει ταύτας τελειότατα ἐν τῇ ἀπαραμίλλῳ Κλινικῇ του διὰ νεωτάτων ἤλεκτρικῶν μηχανημάτων, ἐργαλείων καὶ ἀκτίνων Rontgen, εἰδικῶν διὰ τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας.

ΟΜΗΡΟΥ 5^Α (ΕΝΑΝΤΙ ΒΟΥΛΗΣ) ΑΘΗΝΑΙ

ΔΑΜΙΑΝΟΣ Χ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ

25—ΟΔΟΣ ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ—25

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ—ΜΕΓΕΘΥΝΣΕΙΣ

Ὀδὸς Ἐρμοῦ 10

Παρὰ τῇ Πλατείᾳ Συντάγματος

ΔΩΡΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Τόμοι ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ: Ὅλη ἡ σειρά, τόμοι 24, ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν Δρ.—Φρ. 275

Ἡ ὅλη σειρά, τόμοι 24, πωλεῖται καὶ κατὰ δόσεις μηνιαίας ἐκ... Δρ.—Φρ. 25
Κατὰ τὴν πληρωμὴν ἐκάστης δόσεως ἀποστέλλεται 1 τόμος. Οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἀποστέλλονται μετὰ τὴν πληρωμὴν τῆς τελευταίας δόσεως.

Table with 3 columns: Author/Title, Description, Price. Includes entries like Παύλου Νιρβάνη, Κίμωνος Μιχαηλίδη, Σπύρου Μελά, etc.

Advertisement for A. ΓΑΖΙΑΔΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ, THE BASILIKH OIKOGENEIAS THS ELLADOS, 10 BRABEIA XRYSA.

Advertisement for ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ε. ΚΑΖΑΝΗ, TO TELEIOTERON EN TH ANATOLH, BRABEYΘEN EIS TREIS EKΘESSEIS.

λην Τρίτην καὶ παρ' ὅλας τὰς προσπάθειαις τοῦ πληρώματος, κατεστράφη ὀλόκληρον τὸ ἐσωτερικόν τοῦ πλοίου. Τὸ «Κουάρτο» ἦτο νεώτατον πολεμικὸν τοῦ τύπου «σκάουτς». Καθηλύσθη κατὰ τὰ 1911, εἶχεν ἐκτόπισμα 3.220 τόννων καὶ ταχύτητα 26 μιλίων καὶ ἔφερεν ὀπλισμὸν 12 τηλεβόλων καὶ δύο τορπιλλοβλητικῶν σωλήνων.

Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀκολουθοῦσα τὸ παλαιὸν καὶ καθιερωμένον ἔθιμον, στέλλει πρεσβείαν εἰς τὰς διαφόρους Ἀδελὰς διὰ ν' ἀναγγέλλῃ τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ Κωνσταντίνου εἰς τὸν ἑλληνικὸν θρόνον.

Ἡ Κυβέρνησις συνεννοηθεῖσα μετὰ τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφάσισε νὰ τελεσθοῦν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1914 διεθνεῖς ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Διὰ τὴν παρασκευὴν αὐτῶν παρέχονται εἰς τὴν Ὀλυμπιακὴν Ἐπιτροπὴν 350.000 δραχμῶν. Τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν, μόλις ἀρχίσουν αἱ ἐργασίαι τῆς.

Ἐν γένει, εἶπεν ὁ κ. Λάμπρος, ὅχι μόνον τὴν πεῖραν τοῦ παρελθόντος θὰ χρησιμοποιήσωμεν, ἀλλὰ καὶ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ παράσχωμεν τι νέον, οὕτως ὥστε οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τοῦ 1914 νὰ καταλάβωσι τόπον ἐπινικείου ἐορτῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ λέξις «κουραμιές», ποῦ εὐρίσκειται εἰς κοινὴν χρῆσιν διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν κάθε στρατιώτου, ποῦ ἀπέφυγε τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου καὶ ἐγύριζεν εἰς τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν, ἐνῶ οἱ ἀδελφοὶ του ἐπάγωναν καὶ ἐρονεύνοντο, δὲν εἶναι νέα. Ὁ «Διαβάτης» διηγείται εἰς τὸ «Ἐμπρὸς» ὅτι τὴν ἤκουσε εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὸ 1897. Κάποιος ἀξιωματικὸς τοῦ πεζικοῦ ἀπεκάλει τότε «κουραμιπέδες» τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ κ. Βάσσου.

Ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ πεζικοῦ, τὸν ὁποῖον ἤκουσα νὰ τοὺς ἀποκαλῇ «κουραμιπέδες», ἐνόησε διὰ τοῦτου ὅτι ἦσαν ἀρχοντόπουλα, τὰ ὁποῖα ἐξῆλθον ἀπὸ σχολᾶς καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν στρατῶνα καὶ ἐπομένως εἶχον σκληραγωγηθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὀλιγώτερον ἐκείνων, οἱτινες προῆλθον ἐκ τοῦ στρατοῦ. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπῆρχεν ἡ λέξις εἰς τὴν στρατιωτικὴν γλῶσσαν καὶ οἱ ἐκ τοῦ στρατοῦ προελθόντες ἀπεκάλλον «κουραμιπέδες» ἐν γένει τοὺς ἀξιωματικούς τοὺς ἐξεληθόντας ἀπὸ σχολᾶς καὶ ὑπηρετοῦντας εἰς τὰ τεχνικά σώματα καὶ τὸ ἱππικόν, ἰδιαίτερος δὲ, φαίνεται, τοὺς ἀπεσπασμένους εἰς ἐπιτελικὴν ὑπηρεσίαν. Ὅστε ἡ λέξις ἤρχισεν ἀπὸ ἄλλην σημασίαν καὶ εἰς ἄλλην μετέπεσε σημερινόν.

Τὸ Μαυροβούνιον δὲν ἀντιπροσωπεύθη εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Ὁ Βασίλευς Νικόλαος ἐδικαιολογήθη διὰ τὴν παράλειψιν μετὰ τὰ ὄρατα αὐτὰ λόγια:

— Τώρα δὲν ἔχω ποῖον νὰ στείλω ἢ θελα βέβαια νὰ στείλω κ' ἐγὼ τὸν Διάδοχον, μὰ τὸν χρειάζομαι εἰς τὸν πόλεμον. Ὅταν, μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, πέσῃ ἡ Σκόδρα, τότε θὰ πάρω ἓνα στεφάνι καὶ θὰ πάγω μόνος μου εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ τὸ καταθέσω εἰς τὸν τάφον τοῦ Βασιλέως. Εἶνε καθῆκον μου.

Ὁ δισεκατομμυριοῦχος Πήρπον Μόργκαν, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε τελευταίως, ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1837. Ἀπὸ τὸν πατέρα του εἶχε κληρονομήσει πενήντα ἑκατομμύρια. Μετὰ τὴν προσωπικὴν ὁμωσ ἔργασίαν του ἐκέρδισε τὰ τριπλάσια. Μέχρι πρὸ τίνος διηύθυνεν ἐπιχειρήσεις 135 δισεκατομμύρια.

Ἡ ὑπερβολικὴ ὁμωσ ἐργασία τὸν εἶχε πλέον ἐξαντλήσει. Τοῦ εἶχε καταστρέψῃ τὸ στομάχι. Ὁ υἱὸς του καὶ ἡ κόρη του οἱ μόνον κληρονόμοι τὸν ὠδήγησαν εἰς Κάϊρον, ἐπειτα εἰς Ρώμην, ἀλλὰ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ ὑγεία του. Μὴ δυνάμενος νὰ φάγῃ ἐξηντήθη καὶ ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν πείναν. Ἀφῆκε χρηματικὴν περιουσίαν 600 ἑκατομμυρίων καὶ καλλιτεχνικά ἀντικείμενα ἀξίας 300 ἑκατομμυρίων.

Ὁ καλύτερος καπνὸς τοῦ κόσμου καλλιεργεῖται εἰς τὴν Κούβαν καὶ εἶναι κατάλληλος διὰ πούρα. Κατὰ δεύτερον λόγον ἔρχονται αἱ Φιλιππῖνοι νῆσοι. Ὁ καπνὸς τῶν φημιζεται διὰ τὸ ἀρωμά του. Ὁ καπνὸς τῆς Ἀμερικῆς, μετρίου ποιότητος, καλλιεργεῖται εἰς τὰς πολιτείας Kentucky, Maryland, Virginia καὶ Ohio. Ὁ τουρκικὸς (;) καπνὸς εἶναι καταλληλότετος διὰ σιγάρα ὡς μικρόφυλλος, γενεστικός καὶ ἀρωματώδης. Καλλιεργεῖται, εἰς τὸν νομὸν Θεσσαλονίκης καὶ κυρίως εἰς τὴν Ξάνθην, εἰς δὲ τὴν Μ. Ἀσίαν εἰς τὴν περιφέρειαν Πάφρας. Τὰ φύλλα τοῦ καλυτέρου καπνοῦ περιέχουν 2% νικοτίνην, τοῦ δὲ χειροτέρου 8%.

ΕΥΘΥΜΑ

Εἰς τὸν καθηγητὴν τῆς ἀρχαιολογίας κ. Καβαδῖαν ποῦ εἶπε πῶς καμίας σχέσιν δὲν ἔχει ἡ ἱστορία τοῦ Βυζαντίου μετὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι «ὁ Κωνσταντῖνος... συνέδεσεν ἡμᾶς... ἀμέσως μετὰ τοῦ παλαίου Ἑλληνισμοῦ τοῦ ὁποῖου ὀμφαλὸς ἦσαν αἱ Ἀθῆναι κλπ.», ὁ Λύδης Ποδοβρὸς εἰς τὸν «Νουμάν» δίνει τὴν εὐθυμὴν κατὰρα:
— Ἄτ' νὰ κουλουριασῆς, κύριε καθηγητά, ἐκεῖ στὸ λαβύρινθο τῆς «Θόλος». Σὲ καταδικάζομε νὰ πιάνῃς ἐκεῖ στὰ σκοτεινὰ ἤσκιος «ἀρχαίων Ἑλληνίδων» καὶ νὰ μὴ βλέπωμε τὰ μάτια σου τίς τσιγγῆς ποῦ δὲν «συνδέονται ἀμέσως μετὰ τοῦ παλαίου Ἑλληνισμοῦ».

Ἀπὸ τὰς «Ἀθῆνας»:
[Ἴταλικὸν]
Ὡ Φρατέλλο Ἴταλιάνο!
σὲ βοούλε, ὁρὲ μπιόρο,
βένι ντόπο Σάν Τζουλιάνο
πὲρ ιντόρε ιν Εἰφό;
πὲρ σαπέρε, μασκαλιόνε,
κόμε τρίβονο ἰλ πιπέρη,
πὲρ μαντζάρε μακαρόνε,
ἰ ντιβόλοκαλογκέρη!...
Ο ΒΕΛΗΤΟΠΟΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΜΑΚΡΗ Τ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΚΑΙ Δ. Φ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τὸ «Ἑλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον» εἶναι σχολεῖον μόνον ἐξωτερικῶν μαθητῶν παρέχον ἐκπαίδευσιν ἀρτίαν καὶ βásiμον.

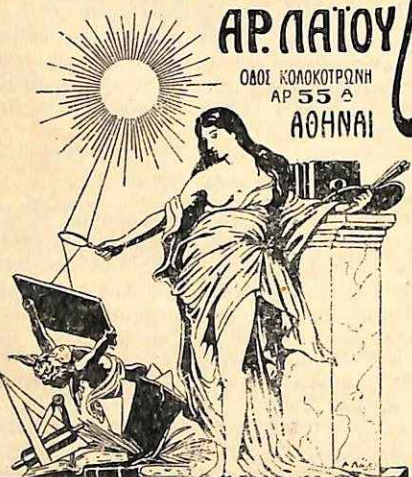
Τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον, τὸ Ἑλληνικὸν καὶ τὸ Γυμνάσιον τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου εἶναι πάντα αὐτοτελῆ καὶ τελείως ἀνεπτυγμένα.

Τὸ Ἐκπαιδευτήριον λειτουργεῖ ἐντὸς δύο κτιρίων. Ἐκ τούτων τὸ ἐν εἶναι τὸ κυρίως Διδακτήριον, νεόδμητον εἰδικοῦ σχεδίου κτίριον, τὸ δὲ ἕτερον περιλαμβάνει τὴν Βιβλιοθήκην, τὸ Ἀναγνωστήριον καὶ τὸ Ἐργαστήριον αὐτοῦ.

Τὸ «Ἑλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον» τιμᾶται ἰδιαζόντως ὑπὸ τῆς κοινωνίας τῶν Ἀθηνῶν τὸ μὲν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν συγκρότησιν καὶ ὀρθὴν κατὰ πάντα διάταξιν τὸ δὲ διὰ τὴν ἀνυπέρβλητον καθαριότητα καὶ παραδειγματικὴν τάξιν αὐτοῦ.

Ἐκτενέστεραι πληροφορίαι ἐν ὁδῷ Ἴπποκράτους 5 παρὰ τὴν ὁδὸν Πανεπιστημίου ἀπέναντι τῆς Βιβλιοθήκης.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΞΥΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΡ. ΠΑΪΟΥ
ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ
ΑΡ 55 Α
ΑΘΗΝΑΙ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΕΝ Τῇ ΕΚΘΕΣΕΙ ΤΟΥ ΒΟΡΩΣ 1907
ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛῃ
ΜΕ ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΧΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΜΑΝΤΙΚΑ

ΕΝ ΑΜΙΣΩΙ

Always Drink

FRAGRANT & DELICIOUS
SOLD IN
LEAD PACKETS & DECORATED TINS

BLUE CROSS TEA

ΤΕΪΑ ΚΥΑΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Εἶναι τὰ ἀριστα πάντων. Διὰ τοῦτο ὅπου εἰσῆχθησαν ἐπεβλήθησαν γενικῶς. Ἡ συσκευὴ των εἰς πακέτα καὶ κντία μετὰ τὸ σῆμα τοῦ ΚΥΑΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ γίνεται ἐν Λονδίῳ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ ἐδωδιμοπωλεῖα.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕἰΣ ΤΟ ΣΗΜΑ

Γεν. ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΛΛΑΣ—Ἐν Πειραιεῖ (Στοὰ Ριζάρη)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Ὁ κ. Ἰωσήφ Στράττον διηγεῖται:

Εἶναι δύο ἐβδομάδες ὅπου ἓνα πουλὶ ἔχτισε τὴ φωλιά του στὸ περιβόλι μας πάνω σὲ μιὰ φουντουκιά. Τώρα, κάθεται μετὰ τὰ τρία μικρά του καὶ ὀλοένα τὰ φυλάει. Εἶχα ἀκούσει πολλά περίεργα πράγματα, τὸ πῶς τιθασσεύονται τὰ πουλιά, καὶ ἀποφάσισα νὰ δοκιμάσω καὶ ἐγὼ στὴν περίστασιν αὐτή.

Ἄρχισα λοιπὸν πολλὰς φορές τὴν ἡμέρα νὰ στέκωμαι κοντὰ στὸ δένδρον καὶ νὰ μιλῶ στὸ πουλὶ μετὰ χαϊδευτικούς τόνους. Ὅταν συνήθισε νὰ μὲ βλέπη, ἄρχισα νὰ μικραίνω τὴν ἀπόστασιν πού μᾶς χώριζε, πάντα μιλῶντας του. Σὲ ὀκτὼ ἡμέρας μ'ἄφησε νὰ τὸ χαϊδέσω καὶ τώρα δέχεται τὰ χάδια καὶ ἐκείνων πού με συνοδεύουν.

✕

Γιὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν σκύλων εἶναι ἄπειρα τὰ παραδείγματα. Ἡ Κ. Ε. Κάρριγκτον λέγει ὅτι εἶχε ἓνα σκύλον πού πάντοτε συνώδευε τὴν μητέρα της, ἀφισωμένος ἰδιαιτέρως σ' αὐτήν. Μιὰν ἡμέρα, τὴ στιγμὴ πού ἡ μητέρα μου ἀνέβηκε στὸ ἀμάξι γιὰ νὰ πάη στὴν ἐκκλησίαν, ὁ σκύλος ὤρμησε ἔξω καὶ ἦταν ἔτοιμος νὰ πηδήξῃ πάνω στὸ ἀμάξι. Ἐγὼ τὸν κῦταξα ἤσυχα καὶ τοῦ εἶπα σάν νὰ μιλοῦσα στὸν ἀδελφό μου: «Σήμερα δὲν πρέπει νὰ ῥθῃς μαζί γιατί εἶναι Κυριακή». Ὁ κατοικοῖρος σταμάτησε καὶ μελαγχολικὰ γύρισε στὸ σπίτι.

ΑΣΤΕΡΙΣΚΟΙ

Ὁ Μασούκας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Βασιλίσσης Ὀλγας ἱδρύσε τὸν «Λευκὸν Σταυρὸν» ὁ ὁποῖος διὰ κοινῶν ἐργῶν θὰ προστατεύσῃ τὰ ὄρφανὰ τῶν φονευθέντων εἰς τὸν πόλεμον. Ἡ Βασίλισσα Ὀλγα προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ ἔργου 30 χιλ. δραχμᾶς.

Εἰς τὰς 3,20' τὸ πρωὶ τῆς 22 Ἀπριλίου ἐπῆλθεν ὀμαλώτα ὁ τοκετὸς τῆς Βασιλίσσης Σοφίας. Τὸ νεογέννητον βρέφος εἶναι ὑγιὲς καὶ ἀρτιμελὲς θήλυ. Τὸ γεγονός ἐχαιρετίσθη διὰ 21 κανονιοβολισμῶν. Τρεῖς δὲ ἡμέρας μετὰ ταῦτα συνετάχθη εἰς τ' Ἀνάκτορα ἡ ληξιαρχικὴ πράξις τῆς γεννήσεως παρουσία τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοῦ δημάρχου Ἀθηναίων. Εἰς τὴν νεάν Βασιλόπαιδα ἐδόθη τὸ ὄνομα Αἰκατερίνη.

Διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου ἀπαγορεύει τὴν μεταναστεύσιν ἀπὸ 16 ἕως 41 ἐτῶν. Ἀργότερα τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ συζητηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν.

Εἰς τὰς 23 Ἀπριλίου ὁ δολοφόνος τοῦ Βασιλέως Ἄλ. Σχοινᾶς ἠτοκτόνησεν εἰς τὴν Θεσσαλονικίαν. Ὁ βασιλοκτόνος εὗρίσκετο ἐντὸς τοῦ ἀνακριτικοῦ γραφείου, ἀλλὰ διαφυγὼν τὴν προσοχὴν τῶν φρουρῶν ἐπήδησεν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ ἐφρονεύθη.

Ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα ἱδρύει Ὑποκαταστήματα εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ τὴν Θεσσαλονικίαν.

Εἰς τοὺς «Τάϊμς» γράφεται ὅτι εἰς τὴν Βάσιγκτον ἐπωλήθη ἑλληνικὸν χειρόγραφον Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου Μάρκου, χρονολογούμενον ἀπὸ τὸν τέταρτον ἢ πέμπτον

αἰῶνα. Τὸ Εὐαγγέλιον αὐτὸ εὗρέθη πρὸ ὀλίγου καιροῦ εἰς Αἴγυπτον καὶ περιλαμβάνει καὶ μίαν ἀγνωστον ἕως τῶρα περικοπήν.

ΜΙΚΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κον Ἄντ. Ν. Μ. Ναύπλιον: Δημοσιεύεται τὸ ἓνα. Τὰ ἄλλα εἶναι πολὺ συνηθισμένα. Τὸ «Ἐπιτάφιον» εἶναι τὸ καλύτερον. — Δ^{δα} Δ. Π. Βάρναν: Συγγνώμην πού δὲν σᾶς ἀπαντήσαμε προτύτερα. Ἄλλα καὶ σήμερον πού ἀπαντοῦμε, δὲν ἔχομε τίποτε καλὸ νὰ σᾶς ἀναγγείλωμε γιὰ τὰς «Δυνάμεις». — Κον Σ. Π. Ἄργος: Ὅσο μεγαλύτερον τὸ θέμα, τόσο μεγαλύτερες ἀπατησεις. Γι' αὐτὸ, προτιμοῦμε νὰ μὴ δημοσιεύσωμε «Γιὰ τοὺς Μεγάλους Νεκρούς». Εἶχαμε ὅμως λησμονήσει ἓνα ἄλλο πολὺ καλὸ ἀπὸ τῆς «Στροφῆς», καὶ τὸ δίνομε σήμερον.

Ο, ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΣΘΕ

Εἰς τὴν στήλην αὐτὴν δημοσιεύομεν μικρὰς ἀγγελίας ἐν 4 γραμμῶν. Κάθε ἀγγελία δρ. 2. — Κάθε γράμμῃ ἐπὶ πλέον λογαριάζεται κατ' ἀναλογίαν.

Μετ' ἐλαχίστην πληρωμὴν ἔχετε ἐπὶ 15 ἡμέρας δημοσιευομένην τὴν ἀγγελίαν σας, διότι τὸ περιοδικὸν διαβάζεται καὶ φυλλομετρεῖται ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἕως ὅτου ἐκδοθῇ τὸ νέον τεῦχος.

Ἀθηναϊκὴ χορωδία, 35 Ἀριστοτέλους, Γραφεῖα «Παναθηναίων». 5 δρ. μηνιαίως μαζί μετὰ τὴν θεωρίαν. Ἐπίσης μαθήματα μονωδίας, πιάνου, βιολιῦ κλπ. Χορωδία προσκόπων, τραγούδια πατριωτικὰ, δρ. 2 μηνιαίως.

Ἐκδοτικὸς Οἶκος Γεωργίου Φέξη. Ἀθῆναι, ὁδὸς Γλάδστονος 3 καὶ Βερανζέρου 11. Φιλοσοφικά — Κοινωνιολογικά — Ἐπιστημονικά. Ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς μεταφρασμένοι. Λογοτεχνικά — Θεατρικά. Νομικά — Ἱατρικά — Ναυτικά. Μουσικά — Μελοδραματικά. Παγκόσμιοι διάλογοι συστήματος Κυντζέ. Πρακτικῶν γνώσεων, συναναστροφῶν, ταξειδίων εἰκονογραφημένων. Μέθοδοι ξένων γλωσσῶν καὶ λεξικά. Ἀγοράζετε 100 δρ. βιβλία μετὰ 5 δρ. μηνιαίως. Ζητήσατε καταλόγους.

Ἡ ἀληθινὴ Κολόνια Βελισσαρίου πωλεῖται εἰς τὸ κατάστημα τῆς ὁδοῦ Σταδίου 67.

Γ. ΜΟΥΓΓΕΡ, ὁδὸς Σταδίου, πλήρης συλλογὴ ετοίμων ὑποδημάτων. — Εἰδικότης εἰς τὰ γυναικεῖα. Τιμαὶ, 18—20 ετοίμα, 22—25 ἐπὶ μέτρον.

Καπνίζετε τὰ σιγαρέτα τῶν Ἀδελφῶν Πέρον.

Ἡ «Φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος» εἰς σύστημα ἐρινηνομένη ὑπὸ Ἰωάννου Ὀλυμπίου. Τόμος Α' δρ. 12. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῶν «Παναθηναίων» δρ. 10, ἀποστελλόμενα μαζί μετὰ τὴν παραγγελίαν.

Νέα Κολόνια Γιαννοπούλου, ὁδ. Σταδίου 61.

Διδασκάλισσα ζητεῖ παραδόσεις, Τσαμαδοῦ 10.

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

ΤΑ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ", ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΟΥΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΝΕΞΟΔΩΣ ΛΑΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΔΙΑ ΚΑΘΕ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑΝ ΚΛΗΡΩΣΙΝ

Μαζί με την παραγγελίαν πρέπει να στέλλεται και η αξία αυτής με ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗΝ επιταγήν. Οι αποστέλλοντες επιταγήν τραπεζικήν, πρέπει να προσθέτουν 50 ΛΕΠΤΑ δια χαρτόσημον εξοφλήσεως της επιταγής.

Είς κάθε παραγγελίαν πρέπει να προσθέτονται 50 ΛΕΠΤΑ δι' έξοδα αποστολής των λαχείων. Κάθε παραγγελία θα εκτελείται άμέσως. Οι παραγγέλλοντες πρέπει να μās αναγγέλλουν ΑΜΕΣΩΣ την παραλαβήν, ώστε αν υπάρξη βραδύτης, να είναι δυνατή συνεννόησις πριν φθάση ή εποχή της κληρώσεως.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια

Τροποποιηθείσης της κλίμακος των τόκων των εις τραπεζικά γραμμάτια νέων εντόκων καταθέσεων εν όψει ή επί προθεσμία, δηλοποιείται, ότι από 15 'Απριλίου 1909 ή 'Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δέχεται παρά τε τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι και τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτοῖς καταθέσεις εις τραπεζ. γραμμάτια ἀποδοτέας ἐν όψει ή ἐν ὀρισμένη προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ:

1 1/2 τοῖς % κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν όψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10,000, πέρα τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὀριζομένου εις 1 τοῖς % κατ' ἔτος μέχρι 50,000 δραχμῶν πέρα δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εις 1/2 τοῖς %.

Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ και εις ἀνοικτὸν λογαριασμὸν παραδιδόμενου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριαμοῦ και βιβλιαρίου επιταγῶν.— 2 τοῖς % κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἑξ μηνῶν τοῦλάχιστον.— 2 1/2 τοῖς % κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἐν ἔτος τοῦ-

λάχιστον.— 3 τοῖς % κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τοῦλάχιστον.— 3 1/2 τοῖς % κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τῆσρα ἔτη τοῦλάχιστον.— 4 τοῖς % κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τοῦλάχιστον ὡς και διὰ τὰς πέρα τῶν 5 ἔτῶν ή τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εις χρυσόν.

Δέχεται ἔτι ἐντόκους καταθέσεις εις χρυσόν, ἤτοι εις φράγκα και λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὀρισμένη προθεσμίᾳ ή διαρκεῖς ἐπὶ τόκῳ:

1 1/2 τοῖς %	κατ' ἔτος	διὰ καταθ. 6 μηνῶν	τοῦλάχιστον
2	"	"	"
2 1/2	"	"	"
3	"	"	"
4	"	"	"

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαί ή ἀνώνυμοι. Τὸ κεφάλαιον και οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται παρά τῷ Κεντρικῷ καταστήματι και τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου παρά τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης εις τὸ αὐτὸ νόμισμα εις ὃ ἐγένετο ή κατάθεσις.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

ΚΑΘΕ συνδρομητής των «Παναθηναίων» ὁ ὁποῖος ἐγγράφει ΕΝΑ νέον συνδρομητὴν ἐτήσιον και συν-αποστέλλει τὸ τίμημα τῆς ἐγγραφῆς, λαμβάνει ὡς δῶρον ΟΚΤΩ δραχμῶν βιβλία ἐκ τοῦ κατωτέρου καταλόγου.

Τὰ βιβλία ἀποστέλλονται ἐλεύθερα ταχυδρ. τελῶν. Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν βιβλίων τοῦ καταλόγου μας, ἀναλαμβάνομεν ν' ἀποστείλωμεν ὅ,τι δήποτε βιβλίον μās ζητηθῆ μη ὑπερβαῖνον τὰς Δρ.— Φρ. 8 διὰ κάθε νέαν ἐτησίαν ἐγγραφήν.

Κάθε συνδρομητής μας ἔχει βεβαίως ἕνα στενὸν φίλον ή συγγενῆ φιλαναγνώστην, διατεθειμένον νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἔργον ἐνὸς περιοδικοῦ. Αὐτὸν τὸν φίλον ή συγγενῆ ἄς θελήσῃ νὰ τὸν ἐγγράφῃ εις τὰ «Παναθήναια». Ὅ,τι ζητοῦμεν ἀπὸ τοῦ συνδρομητῆς μας εἶναι ἐλάχιστον διὰ κάθε ἕναν χωριστὰ. ΜΕΓΙΣΤΗ ὅμως θὰ ἦναι ή ἐκ τοῦ συνόλου ἐνίσχυσις τῶν «Παναθηναίων» και ή ἐξ αὐτῆς πρόοδος και βελτίωσις τοῦ περιοδικοῦ.

Πρὸς δρ. 1 ἑκαστον

N. Ἐπισκοπόπουλος	Ἔρημες ψυχές, δράμα.
Κώστας Λαδόπουλος	Χαμένη εὐτυχία, δράμα.
Σπύρος Μελάς	Ὁ Γυῖός τοῦ Ἰσκιου, δράμα.
Κίμων Μιχαηλίδης	Σὰν Ζωή και σὰν Παραμῦθι.
A. Μαυροῦδη	Τραγοῦδια.
Παντελῆ Χόρον	Μελάχρα, δράμα.
Παῦλος Νιρβάνας	Γλωσσικὴ αὐτοβιογραφία.
	Ἀρχιτέκτων Μάρθας, δράμα.
	Τέχνη και Φρενοπάθεια.
	Παγὰ Λαλέουσα, ποιήματα.
	Τὸ Χελιδόνι, δράμα.
	Μαρία Πενταγιώτισσα, δράμα.
Γ. Στρατήγης	Τραγοῦδια τοῦ Σπιτιοῦ.
Λεύκωμα «Παναθηναίων»	20 καλλιτεχν. εἰκόνες.

* Ἅγις Θέρος: Δημοτικὰ Τραγοῦδια, εἰκονογραφημένα Δρ. 3.
Τόμοι τῶν «Παναθηναίων» χαρτόδετοι 1ος, 2ος, 4ος, 6ος, 7ος, 8ος, 9ος, 11ος, 13ος Δρ. 4'
Μυθιστορήματα και Ληγήματα—Ἐκδ. Παναθην. » 4'

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ * ΑΘΗΝΑΙ * ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1913-
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1913 * ΤΟΜΟΣ ΚΣ'.

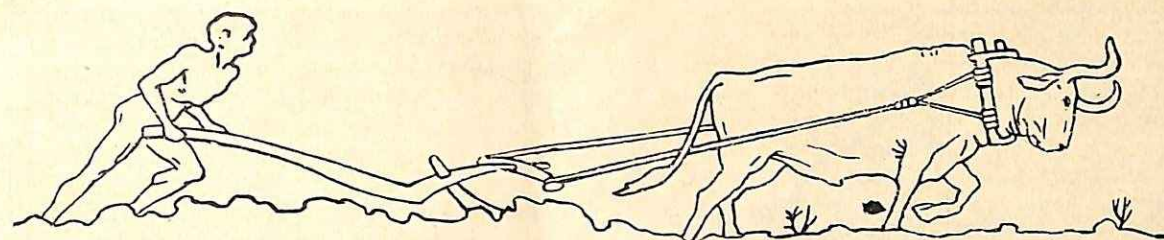

ΑΘΗΝΑΙ, ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ", Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ — 9451

ΠΡΟΦΥΣ ΗΠΕΙΡΟΤΟΠΟΥΛΑ — ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ ΚΑΕ ΘΑΛΕΙΑΣ ΦΛΩΡΑ-ΚΑΡΑΒΙΑ

ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΑ

ΕΤΟΣ ΙΓ' 15-30
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1913

ΝΕΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΟΣΧΟΠΟΛΕΩΣ

Η Μοσχόπολις είναι τὸ βορειοδυτικώτερον ἄκρον τῆς προελάσεως τοῦ στρατοῦ μας, ἀνακτηθεῖσα τὸν περασμένον Δεκέμβριον. Εἶναι κτισμένη εἰς τὰς Α. ὄροσειράς τῆς Ὀπαρῆς ἐπάνω εἰς ὄροπέδιον περικλειόμενον ὑπὸ ὕψωμάτων ἀδένδρων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς ὕψος 1200 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἔνεκα τούτου, ἔχουσα κλίμα εὐκραές, ὑπῆρξε κατὰ τὸν ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνα, χρόνον τῆς ἀκμῆς τῆς, κέντρον παραθερισμοῦ τῶν ἐπιλέκτων τῶν γύρω χωρῶν. Ὁρισμένως δὲ εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον, μέσα εἰς ῥομαντικὸν δάσος, μοναστήρι τοῦ Προδρόμου διέτριβον οἱ Πατριάρχαι τοῦ κατὰ τὸ 1767 καταλυθέντος Ἑλληνικοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀχρίδος, προσήρχοντο δὲ ἐκεῖ, — ὡς φαίνεται ἐκ τῶν σωζομένων γραπτῶν μνημείων — καὶ πολλοὶ Μητροπολίται τῆς Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ Ἀλβανίας. Κατὰ τὰς εὐτυχεῖς, τὰς μεγάλας ἐκεῖνας ἡμέρας, ἡ Μοσχόπολις εὐρίσκειτο εἰς τὸ ἀπόγειον τῆς δόξης τῆς· εἶχε δημιουργήσῃ ἐπάνω εἰς τὰ τραχέα ἐκεῖνα βουνά, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τρομοκρατίας τῶν τουρκαλβανικῶν ὄρδων, λυμαιομένων ἐπὶ αἰῶνας τὴν γύρω χώραν, ἓνα πολιτισμὸν ἀφάνταστον διὰ τὴν ἐποχὴν. Περιλαμβάνουσα 12 χιλ. σπίτια, εἶχε γίνῃ τὸ Παρίσι τῆς Ρούμελης, με ἐμπόριον, με βιομηχανίαν, με Ἀκαδημίαν, με λεγεῶνα λογίων, με πτωχοκομεῖον, με τυπογραφεῖον, με βιβλιοθήκην, με καλλιτεχνικὴν καὶ λογοτεχνικὴν κίνησιν, εἰς χρόνους, καθ' οὓς ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου ἦτο ἄσημη καὶ εὐτελής τουρκοκρατουμένη κωμόπολις.

Ὅταν ἴμαζι μετὰ τὴν ἀπολυτρωτικὴν ἀναλαμπὴν τῶν εἰρηνικῶν λογῶν ἐπῆγα νὰ κάμω τὰς

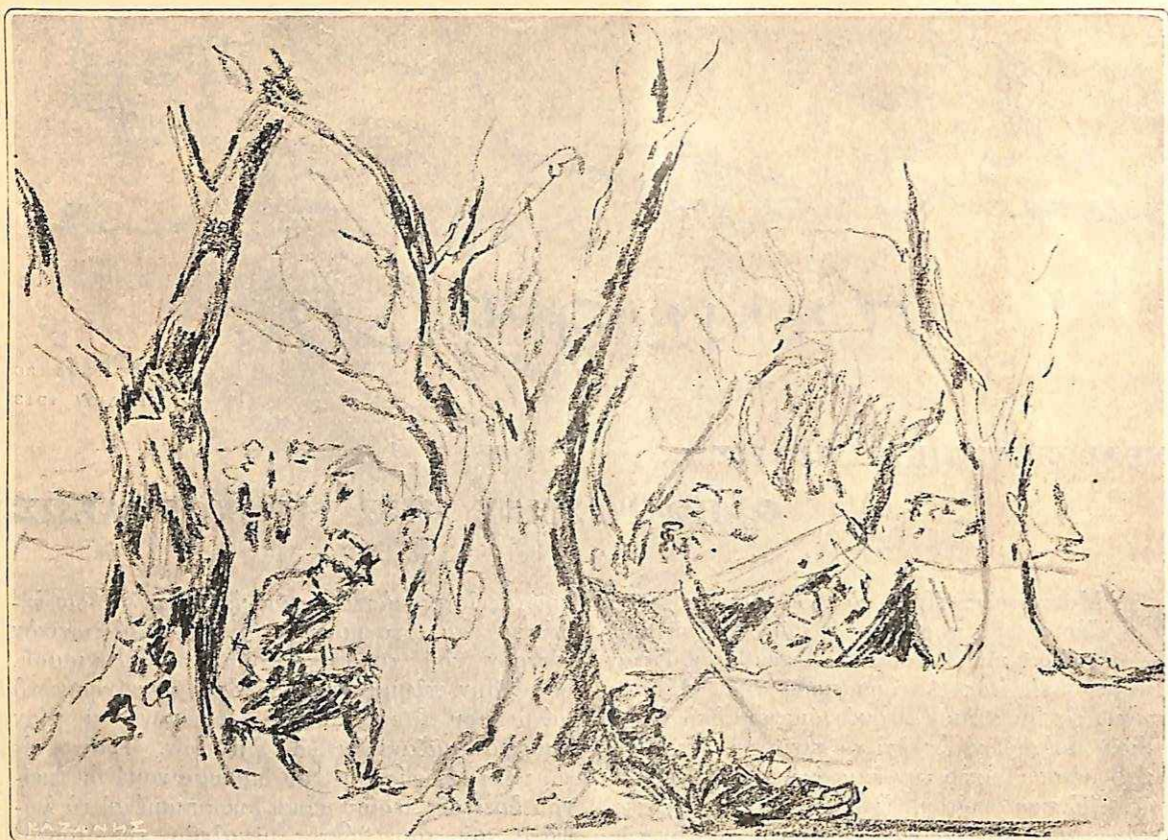
πρώτας ἱστορικὰς ἀνασκαφάς, νὰ μελετήσω ἐκθάπτων τὸ μυστηριώδες αὐτὸ ἐκπολιτιστικὸν κέντρον τοῦ τουρκοκρατουμένου ἑλληνισμοῦ, ἠσθάνθην πλημμυρισμένα ἀπὸ συγκίνησιν τὰ μάτια μου ἀτενίζων τὸ ὄροπέδιον καὶ μίαν ἄμορφον μᾶζαν οἰκτρῶν ἐρειπίων. Ἐπάνω εἰς τοὺς ἐπτὰ λοφίσκους τοῦ διακυμαιομένου ἐκεῖνου ὄρεινου πεδίου εἶναι σκορπισμένα τὰ λείψανα τοῦ παρελθόντος μεγαλείου τῆς Μοσχόπολεως, διαλαλοῦντα ἀκόμη μετὰ τὴν πένθιμη σιγὴν τῶν τὴν θυμαστήν, τὴν ὄνειρώδη ἀκτινοβολίαν ἑνὸς ἀπροσδοκίτου πολιτισμοῦ ποῦ ἔσβυσεν ὡς λαμπρὸν μετέωρον κατὰ τὸ 1769, ὅτε ἡ ἀγρία τῶν Τουρκαλβανῶν ἐπιδρομὴ παρέδωκε τὴν πόλιν εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν ἐρήμωσιν.

Σήμερον ἡ Μοσχόπολις ἔχει 140 σπίτια μόνον, μεταξὺ τῶν ὁποίων 6-7 παλαιά, ἀρχοντικά, παλαιοῦ ρυθμοῦ βιεννέζικου, καὶ 1500 κατοικοὺς ποὺ ζοῦν ἐκεῖ μετὰ τὰς ἀναμνήσεις τῆς δόξης τῶν προγόνων τῶν. Ἄλλ' εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἦτο πολυάνθρωπος. Τῷ 1750 — ὡς ἐξάγεται ἐκ πολλῶν τεκμηρίων — εἶχε περὶ τὰς 60 χιλ. κατοίκων. Ὑπῆρξε τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας, κατέστησαν δὲ περιφανῆ τὰ ἐν αὐτῇ ἐργοστάσια ἐριούχων καὶ θυμασιῶν ταπήτων.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον κατέστησε τὴν Μοσχόπολιν ἐπιφανῆ καὶ σεβαστὴν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους, εἶναι ἡ λαμπρὰ πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ τῆς κίνησις, ἡ ὁποία ἐπέδρασεν εὐεργετικῶς διὰ τὸν φωτισμὸν τοῦ σκλαβωμένου Γένους.

Πολὺ ἐνωρίς ἡ Σχολὴ τῆς Μοσχόπολεως

ΠΡΕΒΕΖΑ — ΕΛΛΗΣ

Ἀπό τὴν Ἐκθεσὶν τῆς κ. Καραβία

ἀνήχη εἰς περιωπήν, διαφιλονεικοῦσα τὰ πρωτεία μεταξύ ὄλων τῶν σχολείων τοῦ τουρκοκρατουμένου Γένους καὶ ἤδη τῷ 1744 ἐπωνομάζετο Νέα Ἀκαδημία, διότι τὰ ἐν αὐτῇ διδασκόμενα μαθήματα «ἐλληνικά, φιλοσοφικά καὶ θεολογικά», ἔφερον χαρακτῆρα ἀκαδημαϊκόν, ἐφόσον ἐπέτρεπον τὰ ἐπιστημονικά τῶν χρόνων ἐκείνων ἐφόδια. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὸ κτίριον εἰς τὸ ὁποῖον ἐλειτούργει τὸ ἀνώτατον τοῦτο Διδακτήριον, δὲν ἦτο ἀνάλογον πρὸς τὴν φήμην τῆς Σχολῆς. Διὰ τοῦτο τῷ 1750 ἀπεφασίσθη ἡ ἐκ βάρων ἀνέγερσις μεγαλοπρεποῦς κτιρίου. Τότε ὁ Πατριάρχης Ἀχριδῶν Ἰωάσαφ, Μοσχοπολίτης τὴν πατρίδα, ἕνας ἀπὸ τοὺς μᾶλλον δραστηρίους ἰθύντορας τοῦ Πατριαρχείου ἐκείνου, ἐφιλοδόξησε νὰ γίνῃ πρωτεργάτης τῆς ἀνιδρύσεως μεγαλοπρεποῦς κτιρίου τῆς περιωνύμου Σχολῆς.

Ἐν φ. 28^α τοῦ κώδικος τῆς Παναγίας σημειοῦται «κατάλογος τῶν ἀφιερωσάντων ἐπὶ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ λογιωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου τῶν Ἀ΄ Ἰουστινιανῶν Ἀχρι-

δῶν κυρίου Ἰωάσαφ συνεργεία καὶ προτροπῇ αὐτοῦ κατ' ὄνομα εἰς σύστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Φροντιστηρίου διὰ ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν καὶ μνημόσυνον αἰώνιον». Καὶ ἀναγράφονται εἰς τὸν κατάλογον λεπτομερῶς τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν καὶ τὰ ποσά. Ὁ Μητροπολίτης Καστορίας Διονύσιος ἄσπρα 60 χιλ. Ὁ Ἠγούμενος τοῦ Ἁγίου Ναοῦμ, τῆς περιφήμου παρὰ τὴν λίμνην Ἀχρίδος βυζαντινῆς Μονῆς, ἄσπρα 12.000. Οἱ πρόκριτοι τῆς Μοσχοπόλεως, τῶν ὁποίων ἀναφέρονται λεπτομερῶς τὰ ὀνόματα, ἄσπρα 250.000. Καὶ ἐπονται τὰ ὀνόματα διαφόρων συντεγνῶν, τῶν ὁποίων αἱ προσφοραὶ ἀνέρχονται εἰς 312.000 ἄσπρων. Καὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ ποσὰ τὰ ἐξησφάλισεν ὁ Πατριάρχης εἰς μίαν συνεδρίαν, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐμπνευσμένων λόγων τοῦ προὐκάλεσε τὴν φρενίτιδα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν φιλοτίμων, τῶν γενναίων, τῶν φιλομούσων Μοσχοπολιτῶν. Χρόνια ἀθάνατα ἐθελουσίας καὶ θαυμαστῆς ἀφοσιώσεως ὑπὲρ τῶν κοινῶν. Τότε καὶ τὰ διάφορα σωμα-

τεῖα τῆς ἀνθηροτάτης πόλεως «οἱ χαλκιάδες καὶ καλαϊτζήδες καὶ χρυσοὶ καὶ παπουτσήδες» καὶ τόσαι ἄλλαι ἀμέτρητοι συντεχνίαι τζήδων ἀνέλαβον μὲ φιλοτιμίαν τὴν δαπάνην «νὰ σπουδάσωσιν ἀνὰ ἓν παιδίον εἰς τὰ ἐλληνικά, φιλοσοφικά καὶ θεολογικά μαθήματα, κατὰ διαδοχὴν παντοτεινά».

Ἐμένα μὲ συγκινοῦν βαθειὰ καὶ τὰ διαμαντένια, τὰ φρονιματισμένα, τὰ βαθειὰ λόγια μὲ τὰ ὁποῖα ἓνα σημεῖωμα τῆς ἐποχῆς χαρακτηρίζει τὴν Σχολὴν τῶν. Εἰς τὸ φ. 34^α τοῦ κώδικος τῆς Παναγίας ἐδιάβασα: «Κατὰ τὸ ἄσπρον ἔτος σωτήριον ἐπὶ τοῦ πανιερωτάτου, λογιωτάτου καὶ θεοπροβλήτου Μητροπολίτου τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Κορυθῶς καὶ Σελασφόρου κυρίου κυρίου Νικηφόρου, ἐπὶ τῶν ἐντιμοτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς καθ' ἡμᾶς πολιτείας κ. κ. (ἔπονται τὰ ὀνόματα) ἰθύνοντος τοὺς διδασκαλικοὺς οἶακας τοῦ σοφωτάτου, λογιωτάτου καὶ τῆς ἡμῶν πατρίδος ἀρίστου διδασκάλου κυρίου κυρίου Θεοδώρου Ἀναστασίου Καβαλλιώτου ἐκτίσθη ἐκ θεμελίων τὸ περίφημον ἑλληνι-

κὸν σχολεῖον, ὁ ἄκρος στολισμὸς τῆς πολιτείας, ἡ εὐκοσμία τῶν ἡθῶν, τὸ φῶς τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ἐπὶ τὸ πρῶτον φῶς ἀνάγον, καὶ διὰ τῶν διακαεστάτων ἀγωνισμάτων αὐτῶν καὶ ἐνθέου ζήλου καὶ προθυμίας εὐσεβοῦς ἐστερεώθη κατὰ πάντα αἰωνία ἡ μνήμη.

Εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Μοσχοπολιτῶν τὸ τιμαλφέστερόν των, διὰ τὸ ὁποῖον ἠσθάνοντο εὐλογον ὑπερηφάνειαν, ἦτο τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον τῶν «ὁ ἄκρος στολισμὸς τῆς πολιτείας, ἡ εὐκοσμία τῶν ἡθῶν, τὸ φῶς τῆς Ἐκκλησίας...» Πράγματι ἀπέβη ὁ ἄκρος στολισμὸς τῆς πολιτείας, διότι χάρις εἰς τὴν Σχολὴν αὐτὴν ἡ Μοσχόπολις ἀνέδειξεν ἄνδρας ποῦ διέπρεψαν εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰργάσθησαν εἰς εὐρεῖαν κλίμακα ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ φωτισμοῦ. Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξῆλθον ὁ προμνημονευθεὶς Πατριάρχης Ἀχριδῶν Ἰωάσαφ, Γρηγόριος ὁ Βοσκοπολίτης, ὁ Θεόδωρος Καβαλλιώτης, ὁ Ἱερομόναχος Κωνσταντῖνος, ὁ ἱερεὺς Δανήλ, ὁ Διονύσιος Μάντουκας, Μητροπολίτης Καστορίας, φιλόσοφος, θεολόγος καὶ κήρυξ (1670), ὁ ἱερεὺς Ἰω. Χαλκεὺς

ΓΙΑΝΝΙΝΑ — ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

Ἀπό τὴν Ἐκθεσὶν τῆς κ. Καραβία

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΟΣ Γ. ΦΩΚΑΣ, ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ 'Από την Έκθεσιν της κ. Καραβία

(1690) καθηγητής του Φλαγγιανού Φροντιστηρίου της Βενετίας, ο Ἀθανάσιος Στήριος (1783), ο Νεκτάριος Τέρπος (1755), ο Δημήτριος Γράμπερις, ο Κωνσταντῖνος Τζεχάνης, ο Γεώργιος Παπᾶ Σίμος, καὶ ἄλλοι, ὅλοι αὐτοὶ συγγραφεῖς καὶ διδάσκαλοι τοῦ Γένους κατὰ τοὺς μαύρους τῆς τουρκικῆς τυραννίας αἰῶνας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ἡ Ἀκαδημία, διὰ τὴν ὁποῖαν ἀγαπῶμεν τὴν Μοσχόπολιν. Ἡ πατρὶς τοῦ Σίνα εἶναι ἡ πρώτη ἑλληνικὴ πόλις ἡ ὁποία μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν (1627) ἀπέκτησεν ἑλληνικὸν τυπογραφεῖον. Τυπογραφεῖον εἰς τὴν Μοσχόπολιν, λειτουργοῦν ἀπὸ τοῦ 1720. Μηχανὴ καὶ στοιχειοθετὰ ἐπάνω εἰς τὰς ὁροσειρὰς τῆς Ὀπάρης, ἐργαστήριον ἐκπολιτιστικόν, σκορπίζον τὰ φῶτα του εἰς τὸ σκλαβωμένον Γένος. Καὶ μόνον τὸ τυπογραφεῖον αὐτὸ ποὺ ἐπετέλει μίαν ἀπὸ τὰς εὐγενεστέρως λειτουργίας τῆς ἐθνικῆς

ἐξεδηλοῦτο ὑπέροχος ὁ ἀλτρονίσμος τῶν πολιτῶν ἀπὸ τῶν «εὐγενεστάτων ἀρχόντων» μέχρι τῶν τελευταίων συντεχνιῶν τῶν «καλαϊτζήδων καὶ παπουτζήδων», ταυτοχρόνως μετὰ τὴν ἐκ βάρθρων ἀνίδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας τῶν, οἱ φιλότιμοι Μοσχολῖται ἐδημιούργησαν καὶ ἰδιαίτερον ταμεῖον πρὸς ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ Ὀρφανοδιοικητηρίου. Καὶ τὸ ταμεῖον αὐτὸ τῆς ἡθικῆς ἀμύνης τὸ ὠνόμασαν «Κάσσαν τῶν πτωχῶν», καὶ τὸ ἐχαρακτήρισαν εἰς τὸ φ. 27^β τοῦ κώδικος τῆς Παναγίας μετὰ λόγια μεγαλόφωνα, ἀνάλογα πρὸς ἐκεῖνα τῆς Σχολῆς τῶν, «καταφύγιον τῶν κακῶς ἐχόντων, τὸ πλήρωμα πασῶν τῶν ἀρετῶν».

Εἶχαν καὶ βιβλιοθήκην πλουσίαν, εἰς ἔντυπα καὶ χειρόγραφα, τῆς ὁποίας τὰ τελευταῖα λείψανα σώζονται ἀκόμη εἰς ἓνα κελλὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Τῆς ἰδίας βιβλιοθή-

ἀναγεννήσεως εἰς χώραν ὅπου γύρω ἐμαίνετο ἡ τουρκαλβανικὴ θηριωδία, θὰ ἦτο ἱκανὸν νὰ ἐγείρη τὸν θαυμασμὸν πρὸς τὴν Μοσχόπολιν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τοὺς πρωτεργάτας τῆς πνευματικῆς ἐκείνης ἀνθήσεως. Διευθυντῆς τοῦ τυπογραφείου φέρεται ἓνας θαυμάσιος ἱερομόναχος, ὁ λόγιος Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, ὑπέρτερος ἀπὸ ὅλα τὰ σμῆνη τῶν Ἑλλήνων καλογήρων τοῦ Κ' αἰῶνος. Ἐρευνήσας δὲν εὗρηκα κανένα ἴχνος τοῦ περιφήμου αὐτοῦ τυπογραφείου. Οἱ Τουρκαλβανοὶ οἱ ἐπὶ αἰῶνας σφαγεῖς τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν ἐσεβάσθησαν τίποτε εἰς τὴν Μοσχόπολιν ἐκτὸς τῶν ναῶν τῆς, 22 ἐν ὄλφ, σωζομένων ἀθίκτων.

Ἄλλ' εἰς τοὺς χρόνους αὐτοὺς τῆς ἀκμῆς, ἰδρῦετο εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Σίνα καὶ Ὀρφανοτροφεῖον, ἀπὸ τὰ πρῶτα τοῦ τουρκοκρατουμένου ἑλληνισμοῦ ἂν μὴ τὸ πρῶτον. Πάντως τὸ Ὀρφανοτροφεῖον αὐτὸ, διὰ τὸ ὁποῖον οἱ Μοσχολῖται ἐπλασαν εὐγενεστέρως λέξιν μὴ ἐνθυμίζουσαν τὴν ὕλικήν τροφήν—διότι τὸ ὠνόμασαν Ὀρφανοδιοικητήριον—ἐλειτούργει πρὸ τοῦ 1750. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο τῆς εὐγενεοῦς ἀμίλλης, τῶν δωρεῶν, τῶν θυσιῶν, καθ' ὃ

κῆς ἐσώθησαν καὶ μερικὰ χειρόγραφα εἰς τὸ Μοναστήρι τοῦ Προδρομοῦ, χάρτινα καὶ βομβύκινα καὶ μεμβράνινα, ἓνα λαμπρὸν Εὐαγγέλιον τοῦ Θ' αἰῶνος εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ Ἁγίου Νικολάου, θαυμασίως καλλιγραφημένον, στολισμένον μετὰ μικρογραφίας τῶν Εὐαγγελιστῶν, ἄλλο Εὐαγγέλιον, ἐπίσης μεμβράνινον εἰς τὴν Παναγίαν, μεμβράνινος κώδιξ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος λόγων τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ Πέτρου, τὰ ὁποῖα ὅλα ἐτακτοποίησα, τὰ περιέγραψα εἰς κατάλογον πρὸς δημοσίευσιν ἐξορκίσας τοὺς προκρίτους νὰ τὰ κρατήσουν πλέον αὐτὰ τὰ λείψανα ἀπὸ τὰ ἀρπακτικὰ νύχια τῶν Εὐρωπαίων μελετητῶν καὶ νὰ τὰ προφυλάξουν ἀπὸ τὰς ἐνόχους διαθέσεις τῶν ἀπεμπολητῶν.

Ἡ βιβλιοθήκη αὐτὴ κατηρτίσθη καὶ ἐπλουτίσθη ἀπὸ τὰς δωρεὰς τῶν μεγάλων τέκνων τῆς Μοσχοπόλεως περὶ τούτου ἐσώθησαν μερικαὶ ἐνδείξεις. Εἰς τὸ φ. 33^β π. χ. τοῦ κώδικος τῆς Παναγίας ἤρα τὸ σημεῖωμα:

«Ὁ αἰδεσιμώτατος Παπᾶ κὺρ Γεώργιος, παπᾶ Κώστα παπᾶ Σίνα ἀφιέρωσεν εἰς τὸ σχολεῖον βιβλία ἑλληνικὰ καὶ ρωμαϊκὰ, κομμάτια πέντε αἰωνία ἢ μνήμη».

Ἦρα καὶ ἐσημείωσα καὶ ἄλλα ἴχνη τῆς οἰκογενείας αὐτῆς τῆς εὐγενικῆς, τῆς ἐκκλησιαστικῆς, τῆς φιλομούσου αὐτῆς ράτσας τῶν Σίνα, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐξηλθον οἱ μεγάλοι τῆς Πατρίδος εὐεργεταί. Νά, πῶς φαίνεται καθαρὰ ἡ κληρονομικότης, ὁ εὐγενικὸς ἀταβισμὸς τῆς ράτσας. Ὁ παπᾶ Σίνας ἀφιερώνει βιβλία εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Μοσχοπόλεως καὶ οἱ ἀντάξιοι ἀπόγονοί του κληροδοτοῦν εἰς τὸ ἀναγεννηθὲν Ἔθνος μαζί μετὰ τὸς ἄλλα εὐεργετήματα καὶ τὴν φερώνυμον Ἀκαδημίαν τῶν.

Ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σταματήσω ἔως ἐδῶ. Θέλω νὰ ἐξάρω τὸ μεγαλεῖον τῆς Μοσχοπόλεως καὶ εἰς ἄλλα ἀκόμη σημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς.

Καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ζωντανὰ χριστιανικὰ μνημεῖα τῆς, εἴκοσι δύο τὸν ἀριθμὸν, οἱ ὁποῖοι εὐτυχῶς διέφυγον τῶν τουρκαλβανῶν τὴν κτηνωδίαν. Ἀπὸ ἐκεῖ μέσα ἀντέγραψα περὶ τὰς 150 ἐπιγραφὰς ἀνεκδότους, μνημεῖα

πολύτιμα πρὸς γνῶσιν τοῦ παρελθόντος τῆς πόλεως.

Οἱ ναοὶ σώζονται ἀκέραιοι ὅλοι, θαυμάσιοι δὲ πρὸ πάντων τῆς Παναγίας (1699), τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, τῶν Ἀρχαγγέλων. Ὅλοι οἱ ναοὶ μετὰ ἀμύθητον καλλιτεχνικὸν πλοῦτον, εἰς εἰκόνας, εἰς σκευὴ, εἰς λεπτοτεχνήματα, οἱ πλείστοι μετὰ τοιχογραφίας, πλουσίας, πολυσυνθέτους, πολυδαπάνους. Ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ ἐκίνησεν ἰδιαίτερα τὴν προσοχήν μου, ποὺ μ' ἔκαμεν ἐπὶ ὥρας μακρὰς νὰ σταθῶ ἄναυδος εἶναι τὰ τέμπλα, λεπτοτεχνήματα ἐπάνω εἰς καρυδιάν, τὰ ἀπαστράπτοντα ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι, τὰ πολυδαίδαλα, τὰ μοναδικὰ ἐκεῖνα τέμπλα, ὅμοια τῶν ὁποίων ἀμφιβάλω ἂν θὰ ἐφιλοτεχνήθησαν εἰς ἄλλην πόλιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς.

Κλήματα καὶ ἄνθη ὄλων τῶν εἰδῶν καὶ ὄλο τὸ βασίλειον τῶν ζώων ἀπεικονίσθησαν εἰς τὰ λεπτοτεχνήματα ἐκεῖνα, χωρὶς καμίαν βαρβαρό-

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

'Από τὴν Έκθεσιν τῆς κ. Καραβία

τητα, με λεπτότητα, με χάριν, με την συμμετρίαν που κανονίζει ή αισθητική. Όλα αρμονισμένα, ακτινοβολούντα από ήρεμη επιβολήν, από το μεγαλείον μυστηρίου, του μυστηρίου ενός βαθέος αισθήματος, που είχε στήση εκεί εις τας δροσειράς της Όπαρης, εις την παράδοξον αὐτὴν πόλιν, τὸ βασιλείον του κατὰ τοὺς πλέον μαύρους χρόνους τῆς τουρκοκρατίας.

Εἶπα ὅτι ἀμφιβάλλω ἂν τέτοια μνημεῖα ξυλογλυπτικῆς ἀριστουργηματικῆς ἐφιλοτεχνήθησαν εἰς ἄλλην πόλιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς. Καὶ ἐπιμένω.

Ἡ ἀνθήσις τῆς Τέχνης, τὸ λεπτοφυῆς αὐτό, τὸ ἀραγοῦφασμένον ἀνθος προαπαιτεῖ συνθήκας εἰδικάς, θέλει ἀτμόσφαιραν κατάλληλην γιὰ νὰ ἀνθοβολήσῃ. Προαπαιτεῖ χρυσίον, κοινωνικὴν εὐημερίαν, πολιτειακὴν ἀκμὴν.

Καὶ θέλει ἀκόμη ἐκ τῶν πρώτων στοιχείων

πνευματικὴν κίνησιν, λογοτεχνικὴν παραγωγὴν, θέλει περιβάλλον, ἀνάπτυξιν αισθητικῆν τῶν πολιτῶν, θέλει ἀτμόσφαιραν, πλημμυρισμένην ἀπὸ καλλιτεχνικὰ μικρόβια.

Ὁ Μποτισέλλι καὶ ὁ Τζωρτζόνε, καὶ ὁ Μιχαήλ Ἀγγελοσ καὶ ὁ Ραφαέλοσ καὶ ὁ Νταβίντσι, καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ μεγαλοπρεπὴς λεγεὼν τῆς Ἀναγεννήσεως ἐδημιουργήθη καὶ ἐδημιούργησε διότι δὲν ἔζοῦσαν μέσα εἰς ψεύτικα θερμοκήπια, ἀλλὰ διότι ἐλαμπρύνθησαν καὶ ἐθερμάνθησαν ἀπὸ μίαν θαυμαστὴν, ὄνειρώδη ἀκτινοβολίαν τοῦ περιβάλλοντος, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἔζησαν ὁ Δάντε καὶ ὁ Περάρχαι καὶ οἱ Μέδικοι.

Καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Μοσχόπολιν κατ' ἀναλογίαν, διὰ νὰ δημιουργηθοῦν λαμπρὰ μνημεῖα, ἔπρεπε νὰ προὔπαρξουν τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα. Καὶ ὑπῆρχαν ὅσον εἰς καμίαν ἄλλην πόλιν τῶν γύρω χωρῶν. Ἡ Ἀκαδημία, οἱ λόγιοι, οἱ συγγραφεῖς,

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΕΜΙΝ ΑΓΑ

Ἀπὸ τὴν Ἐκθεσιν τῆς κ. Καραβία

τὸ τυπογραφεῖον, ἡ βιβλιοθήκη, ὁ πλοῦτος τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, ὁ ἔξευγενισμός, ἡ ἡμέρωσις, ἡ ἀριστοκρατικὴ ζωὴ, διαφανομένη ἀπὸ τὴν ἀρχοντικὴν ἐπίπλωσιν, ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν τῶν σκευῶν των, ἀπὸ τὴν ἡγεμονικὴν των ἀμφίεσιν, ἡ ἐμπορικὴ συναλλαγὴ των μὲ τὰ σπουδαιότερα κέντρα τῆς Εὐρώπης, ἡ συναναστροφὴ τῶν λογίων των μὲ τοὺς σοφοὺς τῆς Ἑσπερίας, ὅλ' αὐτὰ εἶναι ἄθροισμα παραγόντων που ἀπελέπυναν τὰ πατριαρχικά των ἦθη καὶ ἐκαλλιέργησαν τὴν καλαισθησίαν τοῦ τόπου. Καὶ ἔτσι οἱ ἀρχοντες καὶ ἐπίτροποι, ἀπείρως αισθητικώτεροι ἀπὸ πολλοὺς ἐπιτρόπους τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Κ' αἰῶνος, οἱ Μοσχοπολίται ἀρχοντες τοῦ 1700 ἐμερίμνησαν, ἐπροωστάτησαν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτὴν αἴτησιν τῆς πολιτείας των, ἀνέδειξαν τὴν μοσχομυρισμένην πατρίδα τοῦ Σίνα καὶ Σμολένσκη εἰς ἀληθῆ Μιστραὶν τοῦ τουρκοκρατουμένου Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ἔκαμαν ἀπὸ Βοσκόπολιν που ἐλέγετο εἰς παλαιότερους χρόνους, Μοσχόπολιν ἀληθινήν.

Καὶ τὴν ἀριστοκρατικὴν αὐτὴν πόλιν τὴν ἐφθόνησαν τὰ θηρία οἱ Τουρκαλβανοί. Καὶ κατὰ τὴν 21 Μαΐου τοῦ 1769, ὡς ἀναγράφει ἐν φ. 9^α ὁ κώδιξ τοῦ Προδρομοῦ, ἐπέπεσαν κατ' αὐτῆς ὡς ὕαινα, τὴν ἐληλάτησαν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα, τὴν ἐκρεοῦργησαν, τὴν ἐπυρπόλησαν καὶ τὴν ἔκαμαν γῆς Μαδιάμ, ἄμορφον μάζαν καπνίζόντων ἐρειπίων. Τότε οἱ Μοσχοπολίται οἱ διαφυγόντες τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον ἔξεπαρτίσθησαν καὶ ἐδημιούργησαν ἀπουσίας ἐκπολιτιστικὰς εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀνατολῆς. Εἰς τὴν Βιέννην, Βουδαπέστην, Παρίσι, εἰς τὴν Πολωνίαν, εἰς τὸ Μοναστήριον, Κρούσοβον, Ἀχρίδα, Κορυτσᾶν, Κωνσταντινούπολιν κ. ἄ. οἱ Μοσχοπολίται συγκεντρωμένοι εἰς ἰσχυρὰς πατριάς φέρουν ἀκόμη τὴν ἐκπολιτιστικὴν, τὴν εὐγενικὴν σφραγίδα τῆς ἀδικοκαταστρεμμένης ἰδιαιτέρας των πατρίδος.

Ο ΠΡΕΚΗΤ ἘΥΗΛΑΝΤΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ Ἀπὸ τὴν Ἐκθεσιν τῆς κ. Καραβία

Σήμερα ἡ Μοσχόπολις ἀναθάλλουσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς τῆς, ὄνειρεύεται ν' ἀνακτήσῃ τὴν παλαιάν τῆς αἴγλην. Τὰ ἀπανταχοῦ σκορπισμένα τέκνα τῆς, φιλότιμα πάντοτε καὶ φιλόμουσα, τώρα ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ που κυματίζει ὑπερήφανα ἐκεῖ, θὰ ἐνθυμηθοῦν καὶ πάλιν τὴν γῆν που καλύπτει τὰ τιμημένα τῶν πατέρων των κόκαλα. Ἡ ἑλληνικωτάτη κομόπολις διατηρεῖ σήμερα πεντατάξιον ἀρρεναγωγεῖον μὲ 70 μαθητὰς καὶ δύο διδασκάλους, τετρατάξιον παρθεναγωγεῖον μὲ 30 κορίτσια καὶ νηπιαγωγεῖον μὲ 120 νήπια καὶ τρεῖς διδασκαλίτσας.

Αὐτὴν τὴν Μοσχόπολιν τὰς Ἀθήνας τοῦ ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνος ὄνειρεύθησαν νὰ τὴν βαπτίσουν

είς... Ρουμανικήν οί παράδοξοι πολιτικοί του παριστρίου βασιλείου, οί οποίοι διατηροῦν ἐκεῖ σχολεῖον ἀπὸ εἰκοσαετίας, τὸ ὅποιον μέχρι τοῦ 1911 κατώρθωσε νὰ ἀριθμῇ 8 παιδιά, χάριν τῶν ὁποίων εἶναι ἐν ἐπιστρατείᾳ δύο διδάσκαλοι, ἑννέα διδασκάλισσαι, ἕνας παιδονόμος καὶ... ἐπιθεωρητής, ροκανίζοντες τὸν εὐτραφή προὔπο-

λογισμὸν τῆς ἀφελοῦς κυβερνήσεως τοῦ Βουκουρεστίου.

Ἄλλὰ τώρα παρουσιάζονται νέοι μνηστῆρες τῆς πατρίδος τοῦ Σίνα. Οἱ Τουρκαλβανοί. Θὰ ὑπάρξῃ Κυβέρνησις Ἑλληνική πού θὰ παραδώσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Μοσχόπολιν εἰς τὴν διακρίσιν τῶν παλαιῶν τῆς σφαγῶν;

Βέροια. Πάσχα τοῦ 1913

Δ. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ

Γραμματεὺς τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας

Η Α' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Εἶναι τῆς ζωγράφου κ. Θαλείας Φλωρᾶ-Καραβία. Ἐνα πρωτὶ, εὐθὺς μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν ἀπήνησα στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἔπειτα ἀπὸ δύο-τρεῖς ἡμέρας ἐχάθηκε.

— Φεύγω γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη.

Ἡ μακεδονικὴ πρωτεύουσα ἦτον ὁ πρῶτος σταθμὸς τῆς πορείας τῆς. Ἄπ' ἐκεῖ ἐπέρασε ὅλην τὴν Μακεδονίαν, πάντα ἐμπρός, θαρραλέα, ἀκούραστη. Δὲν τὴν ἐφόβισε τὸ κρῦο, οὔτε τοῦ πολέμου αἱ κακουχίαι καὶ τὰ ἀπρόοπτα. Τίποτε δὲν τὴν ἐσταμάτησε. Ἦθελε, ἀπὸ κοντὰ νὰ ἰδῇ καὶ νὰ αἰσθανθῇ. Ἐπειτα, πάλιν ἐγύρισε στὴν Θεσσαλονίκην καὶ ἀπ' ἐκεῖ, διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς, — βασιλικώτατα αὐτὴν τὴν φορᾶν, μετὰ τὴν «Ἀμφιτρίτην» — ξεκίνησε διὰ τὴν ἑκακοσμένην πόλιν τῆς Ἡπείρου.

Τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων πρόθυμα ἠθέλησε νὰ στεγάσῃ τὴν ἐκθεσίν τῆς. Ἐλαιογραφίαι, παστῆλ εἶτε μετὰ μολύβι. Σημειώσεις τοῦ πολέμου, σκίτσα, ὅμως μετὰ ὅλην τὴν τέχνην τῆς συνθέσεως καὶ τὴν δροσιὰ τοῦ χρώματος, πού μόνον λίγες πινελιῆς χρειάζονται σὲ πολλά, νὰ φανῇ ἡ εἰκὼν καὶ μετὰ ὅλην τὴν τεχνικὴ τῆς ἑμορφιά. Τέτοια ἡ ἐλαιογραφία ἀρ. 141, 145, εἶτε τὸ σκίτσο πού δημοσιεύομεν «Αἰχμάλωτοι». Κρύβουν μέσα τους ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ τελειωμένου ἔργου. Δὲν ἤξερω ἂν ἐδιάβασα ὄραιότερον ποίημα διὰ τὴν λίμνην τῶν Ἰωαννίνων, ἀπὸ τὸ παστῆλ τῆς κ. Καραβία, ὅπου ἕνα καίκι, μετὰ ἀνοιχτὰ τὰ πανιά, σταμάτησε καὶ αὐτὸ στὴ μέση τῆς λίμνης, μαγεμένο ἀπ' τὴν ἑμορφιά.

Πρέπει νὰ τῆς χρεωστοῦμε χάριν.

Διακόσια πενήντα περίπου σκίτσα. Εἶναι πορτραῖτα πού ἔχουν μέσα τους ὀλόκληρην ἱστορίαν. Καὶ ὅμως εἶναι ἀπλᾶ πολὺ. Μὰ ἔχουν, στὰ μάτια καὶ σὲ μιὰν ἀόρατη σχεδὸν κίνησιν, τὴν ὁρμὴν τοῦ πολεμιστοῦ, τὸ σχέδιον πού γυρίζει μέσα

στὸν νοῦν του. Τέτοιο, χωρὶς νὰ φαντάζῃ ἴσως, μὰ πού ὀλοένα, κυτάζοντάς το, σὲ συνεπαίρνει, τὸ πορτραῖτο τοῦ κ. Βελισσαρίου, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν εὐζώνων. Κάτι τὸ αὐτόματο καὶ τὸ ἀβίαστο, πού τὸ ἔνοιωσε καὶ τὸ ἐσφράγισε ἡ ζωγράφος πάνω στὸ χαρτὶ σὲ μιὰ στιγμὴν εὐτυχισμένη. Καὶ ἄλλα ἄκόμα.

Χαρούμενες σελίδες, πού κλείνετε μέσα σας ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ 1913.

Καὶ οἱ γυναῖκες, αὐτὲς πού ξεκούρασαν τοὺς πληγωμένους πολεμιστάς, πριγκήπισσες, εὐγενικὲς δέσποινες καὶ κοπέλες. Στὸ πλάι τοῦ πολεμιστοῦ, κάτι ἄλλα θεματάκια, βαλμένα — σὰν ἀδικημένα — τρία-τέσσερα μαζί σ' ἕνα πλαίσιον, διηγοῦνται χίλια ἑμορφα πράγματα. Νὰ ἡ «Ἡπειρωτοπούλα πρόσφυξ» — πού δημοσιεύομεν στὴν ἀρχὴ τοῦ τεύχους —. Στὰ θεματάκια αὐτὰ βλέπω εἰκόνες μοναδικὰς πού θὰ μᾶς δώσῃ ἀργότερα ἡ ζωγράφος καὶ πού θὰ μπορέσουν νὰ ξαναδείξουν ἕνα ἐκλεκτὸ τάλαντον, δυνατό στὴ σύνθεσιν, λεπτὸ στὸ χρῶμα, εὐγενικὸ στὴ γραμμὴ. Ἐμορφες στιγμὲς πού πέρασαν ἀπάνω τους ὁ παλμὸς ἀγνοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος. Σὲ σταματοῦν νὰ σοῦ μιλῆσουν βαθειά, ἀργά, αἰσθαντικά. Γιὰ δῆτε σκυμμένο τὸ κεφάλι τοῦ αἰχμαλώτου, τί θλιβερὰ σηκώνει τὸ βᾶρος τοῦ ἠττημένου.

Δὲν θὰ εὐρῆτε εἰς τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν κανένα σημεῖωμα ἀπὸ τὴν καθαρῶς πολεμικὴν ὄψιν τῆς ἐκστρατείας, σκηνὰς καταστροφῆς καὶ ὀλέθρου. Ἐζήτησε ἡ ζωγράφος τὰ θέματα τῆς γύρω ἀπὸ τὸν πόλεμον, αὐτὰ πού μίλησαν περισσότερο στὴν ψυχὴν τῆς. Μιὰ νότα, νὰ εἰποῦμε, περισσότερο λυρικὴ, πού κρύβει μέσα τῆς πλοῦτον ἐμπνεύσεως.

Μερικὰ σκίτσα, πιὸ δουλεμένα, πιὸ μελετημένα, εἶναι καθαρὰ ψυχικά πορτραῖτα. Τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, πού ἐδημοσιεύθη στὰ τελευταῖα «Παναθήναια», δείχνει τὸν Βασιλέα

εἰς στιγμὴν περισυλλογῆς — στιγμὴ τελείως ἀνθρωπίνη — χωρὶς πορφύραν, χωρὶς τὸ στεφάνι τοῦ Νικητοῦ Διαδόχου: ἀπλᾶ, ἔτσι, σὲ στιγμὴ πού παραμέρισε ἡ δόξα καὶ ἡ σάλπιγγα ἡ πολεμικὴ, καὶ ἦλθε ἡ σκέψις, ἡ καρδιὰ ἴσως, ν' ἀκουμπήσῃ πάνω σ' ἕνα ὄνειρο, ποιὸς ξέροι, σὲ μιὰ σελίδα μακρινὴ εἶτε καὶ ἀγραφή ἄκόμα στὸ βιβλίον τῆς ζωῆς.

Διαλέγοντας πολλὰ ἀπὸ τὰ σκίτσα αὐτὰ, θὰ ἤμποροῦσε ἡ Ἑλληνικὴ Πινακοθήκη νὰ μᾶς δείχνῃ ἀνοιχτὰς τὶς μεγάλες σελίδες τοῦ πολέμου. Καὶ ἄκόμα — ἔτσι δημιουργοῦνται καὶ ἐδημιουργ-

γήθησαν τὰ μεγάλα ἔργα ὅλων τῶν ἐποχῶν, τῆς ἀρχαιότητος, τῆς ἀναγεννήσεως — νὰ παρήγγελλε ἡ Κυβέρνησις εἶτε οἱ πλούσιοι Ἕλληνες — γιὰ νὰ στολίσουν τὰ μέγαρά των — ἔργα παρμένα ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1913. Ἡ τέχνη τῆς κ. Καραβία θὰ ἔδινε σὲ μικρὰς εἰκόνες καὶ σὲ πίνακας μεγάλους, τὶς ἑμορφες καὶ μεγάλες στιγμὲς πού φώτισαν τὴν ψυχὴ τῆς. Καὶ ὄχι μόνον ἡ κ. Καραβία. Ὁ Ροῦμπος, ὁ Ἰωαννίδης, ἡ κ. Ἀσπριώτη, ὁ Ροῦλός, ὁ Ὀθωναῖος, ὁ Χατζῆς καὶ ἄλλοι θὰ ἔγραφαν ἔπειτα ἀπὸ τὴν μεγάλην νίκην τῶν ὀπλων, τὴν νίκην τῆς τέχνης.

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Η ΚΑ ΦΛΩΡΑ-ΚΑΡΑΒΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Φωτογρ. Ρωμαῖδη Τσαῖτες

ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ ΜΟΥ

Κάτι και πάλι μ' ἔσπρωξε στὸ τρισμακάριο τὸ
 μετὰ τὰ παραμυθένια κάλλη. [νησι
 Πηγές, βουνὰ δροσόλουστα, γλυκὸ μου λιμανάκι
 σὰς ξαναβλέπω πάλι! [ἔσού,

Ἀνήσυχη θὰ περπατῶ στὸ μαγικὸ ἀκρογιάλι
 καὶ μετὰ καρδιὰ πικρὴ
 θὰ κόβω τ' ἀγριολούλουδα καὶ τὸ φτωχὸ θυμάρι
 στὴν κάθε κορυφῆ.

Πάρτε με καὶ κοιμίστε με στὸν ἴσκιό σας καὶ
 δεντράκια στοργικά, [πάλι
 καὶ σεῖς μυρτιές θανάστε μου τὸ σκεφτικὸ κε-
 μετὰ τ' ἄνθια τὰ λευκά. [φάλι

Καὶ σεῖς, — ὦ ἔσεῖς — περήφανα καὶ θεῖα κυπα-
 μετὰ τὴ σεμνόπρεπη στολή, [ρίσσια
 σκορπῆστε τὴ γαλήνη σας αὐτὴ τὴν παραδείσια,
 στὴν ταραγμένη μου ψυχῆ!

✻ ✻

Μηδ' ὁ πόνος μου δὲ σὲ κρατᾶ
 Μηδὲ πιά τὰ δάκρυά μου,
 Κάθε μέρα φεύγεις μακρυνά
 Κι' ὄλο πιὸ μακρυνά μου.

Τυλιγμένον μέσ' τὴ συγγενιά
 Καὶ στὴν καταχνιά, ἄλλοιά μου,
 Δὲ σὲ ξεχωρίζει καθαρὰ
 Ἡ θαμπὴ ματιά μου.

Κι' ἂν χαθεῖς γιὰ με παντοτεινά,
 θλιβερὸ Ἔρωτά μου,
 Πᾶνε τῆς ψυχῆς μου τὰ φτερά,
 Πάει καὶ τὸ χρυσάφι τῆς καρδιάς μου...

✻ ✻

Ἐκάρφωσες τὰ μάτια σου τὰ θεῖα
 Στὰ μάτια μου, μιὰ μέρα ὄνειρευτή,
 Σὲ τράβηξ' ἡ βαθειὰ μελαγχολία
 Ποῦ μέσα τους φωλιάζει, μυστικῆ.

Τὸ δυνατό σου χέρι, ὦ, γοιτεία!
 Μ' ὀδήγαε σὲ κάθε κορυφῆ
 Καὶ γύρω ἀπ' τὴ ζωὴ μου τὴν ἀθλία
 Ὑφαίνε μιὰν ἀφάνταστη ζωή.

Τώρα, βουβή, γεμάτη ἀπελπισία
 Ψάχνω νὰ βρῶ, νυχτόμερα γυρτή
 Ἀπάνω στοῦ θανάτου τὰ βιβλία,
 Τὴν αἰνιγματικὴ σου τὴν ψυχῆ.

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

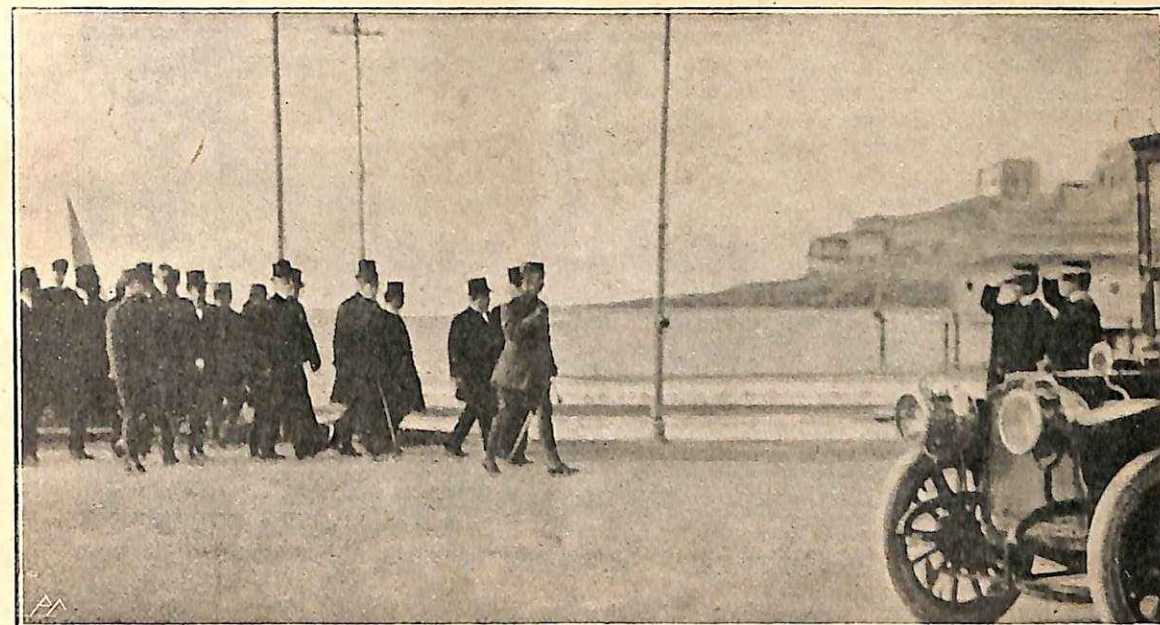
ΦΟΝΕΥΜΕΝΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Γεώργιος Λιάσκος, Λοχ. Πεζικοῦ

Εὐθυμῆς Κοτσιονόπουλος, Ἀνθυπολ. Πεζικοῦ

Ἡ πρώτη ἐπάνοδος τοῦ Κωνσταντίνου ἀπὸ τὰ πεδία τῆς μάχης ἐρχομένου ν' ἀναλάβῃ τὴν βασιλείαν. Ὁ Βασιλεὺς ἀποβιβάζεται εἰς τὸ Νέον Φάληρον, ὅπου τὸν ὑποδέχεται τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΛΗ

Ἡ ταβέρνα ἦταν ἔρημη κεῖνο τὸ βράδυ καὶ
 σχεδὸν ὑποσκότεινη, γιὰτὶ ἓνα μόνο φῶς
 ἀπ' τὰ τρία, ποῦ κάθε βράδυ ἄναβε, τὴν φω-
 τίζε, καὶ αὐτὸ θαμπό, θαμπό.

Ὁ ταβερνιάρης καθισμένος ὀλίγο πιὸ πέρα
 ἀπ' τὸ φῶς, ἐδιάβαζε σκυφτὸς πολὺ, ἐφημερίδα
 ποῦ εἶχε ἀπλωμένη στὸ τραπέζι.

Ὁ Μίδας ἐκάθησε σὲ μιὰν ἄκρη σκοτεινῆ.

Ἦταν μελαγχολικός, ἀλλὰ καὶ ἡ ἔρημιὰ ποῦ
 εἶδε μέσα κεῖ, ποῦ ἄλλοτε ἀντηγοῦσε ἀπὸ φω-
 νὲς χαρᾶς, τραγούδια, συζητήσεις, τὸν μελαγχό-
 λησε πιὸ πολὺ καὶ τοῦ ἔφερε καὶ σὰν ἀπελπ-
 σία. Μιὰ βουὴ ἐρχότανε κάποτε μέσα στὴν ἡσυ-
 χία τῆς ταβέρνας, σὰ βουὴ μακρυνῆ ἀγριεμένης
 θάλασσας.

Ὁ ταβερνιάρης σηκώθηκε καὶ στάθηκε, ἔχον-
 τας τὸ πόδι του γονατισμένο στὴν καρτέλα.

— Πάει πιά, δὲν ὑπάρχει ἐλπίς γιὰ εἰρήνη!

εἶπε. Θὰ ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος!... Ὅλοι, ὄλοι!...

Ἡ θὰ χαθοῦμε, ἢ θὰ ζήσουμε πιὸ καλά!...

Γιὰτὶ δὲν μπορείτε νὰ πῆτε πὼς ἦτανε ζωὴ
 αὐτὴ!... Τί λέτε;...

— Αὐτὸ λέω κ' ἐγὼ!... τοῦ ἀπήνησε ὁ
 Μίδας μετὰ κούραση.

Ὁ ταβερνιάρης ἔακολούθησε.

— Ὁ πόλεμος θὰ εἶνε δεινός!... Ἔτσι εἶπε
 καὶ ὁ πρωθυπουργός. Τί λέτε;...

— Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια!

— Ὁ στρατὸς τῶν Βαλκανικῶν θὰ ὑπερβῇ...

Ὁ ταβερνιάρης ἄρχισε νὰ λέῃ καὶ νὰ μετρᾷ
 τὰ Βαλκανικὰ ὄπλα, τὰ σχέδια ποῦ εἶχαν καὶ
 καί...

Ὁ Μίδας δὲν ἐπρόσεχε. Ὁ νοῦς του πῆγε
 ἄλλοῦ. Θυμήθηκε τὸν κύκλο τὸν φιλικό, ποῦ
 εἶχε χαθῆ, ἀρπαχθῆ, ἀπ' τὴ μανιακὴ πνοὴ τοῦ
 πολέμου.

Ἄλλοι εἶχανε φύγει καὶ ἄλλοι ἐτοιμαζόντανε,
 χωρὶς νὰ ξέρουν πότε θὰ στοιβαχθοῦνε μέσα
 στὰ βαγκόνια τοῦ σιδηροδρόμου γιὰ τὰ σύνορα.

Καὶ τώρα ποῦ τὸ συλλογίζεται, σκέπτεται καὶ
 τίς ἄλλες ἡλικίες, ποῦ ἔμεναν καὶ περιέμεναν τὴ
 σειρά τους, καὶ βρῖσκαι νὰ μοιάζουνε μετὰ τὸ κο-
 πᾶδι τὸ κλεισμένο στὸ μανδρὶ, ποῦ κάθε τόσο,
 σύμφωνα μετὰ τὴ ζήτησι τῆς ἀγορᾶς, τραβοῦνε,
 σύρουνε γιὰ τὸ σφαγεῖο!...

Ὁ κρασοπώλης ἔακολουθοῦσε νὰ λέῃ, νὰ λέῃ.

Εἶχε φθάσει στὴν καταστροφὴ τῆς Τουρκίας,
 καὶ ἔλεγε:

Ὁ κρασοπώλης ἔακολουθοῦσε νὰ λέῃ, νὰ λέῃ.

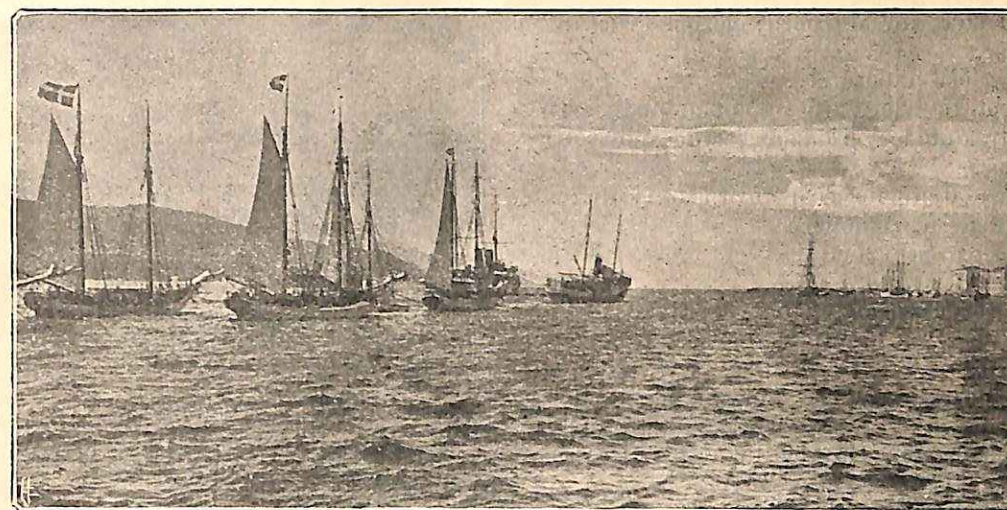
Εἶχε φθάσει στὴν καταστροφὴ τῆς Τουρκίας,
 καὶ ἔλεγε:

Οι Τούρκοι φεύγουν από την Σάμον. Τα ξένα αγγίματα παρουσιάζουν όπλα εις τον αναχωρούντα στρατόν

Ο ελληνικός στρατός αποβιβάζομενος εις την Σάμον — Φωτογρ. Ζ. Νικολαΐδη

Τὰ έλλ. πλοίαρια ρυμουλκούμενα από τὸ άτμ. «Φλόριντα» μεταφέρουν τὸν τουρκ. στρατόν τῆς Σάμου εις Μ. Ἀσίαν

Σάμος — Ἐπιβίβασις τῶν Τούρκων εις έλλ. πλοίαρια ὑπὸ τὴν έποπτείαν τῶν ξένων άξιωματικῶν — Φωτ. Ζ. Νικολ.

— Οἱ Νεότουρκοι, αὐτοὶ εἶνε ποὺ θὰ καταστρέψουν τὴν Τουρκία!... Νὰ τὸ ξέρετε, αὐτοὶ εἶνε σταλμένοι ἀπ' τὸν Θεὸ γιὰ νὰ φέρουν τὸν ὄλεθρο στὴν Τουρκία!... Τὸ τέλος τῆς πλησιάζει, νὰ τὸ ξέρετε!... Ἐγὼ δίνω πίστι καὶ σὺς προφητεῖες!...

Ὅσο ὁ ταβερνιάρης μιλοῦσε ἀπὸ μακρὰ, ὁ Μίδας δὲν στενοχωριόταν, ἀλλὰ σὲ λίγο πῆγε πὺρ κοντὰ γιὰ νὰ τοῦ πῆ κάποια προφητεία ποὺ ἦε γιὰ τὸν πεθαμὲνόν του, τὸν χρόνιον καὶ χρόνιον, τοῦ εἶχε διηγηθῆ. Εὐτυχῶς πάνω στὴν προ-

φητεία ἓνας στρατιώτης φάνηκε στὴν πόρτα.

— Νάτος!... Μέσα εἶνε!... εἶπε, ἀφοῦ κύταξε, γιὰ μιὰ στιγμὴ, μέσα μὲ τεντωμένο λαιμό. Φανήκανε καὶ ἄλλοι τότε.

Ὁ Μίδας τινάχθηκε. Οἱ φίλοι του!

Ἐρχόντανε τέσσερες ἀπ' τὰ ἀπομεινάρια τῆς μεγάλης παρέας.

— Καθῆστε!...

Σύρανε καθίσματα καὶ καθίσανε γύρω στὸ τραπέζι μὲ μιὰ εὐχαρίστησι ἀνθρώπων παγωμένων κοντὰ σὲ φωτιά. Ὁ ἓνας μόνον στάθηκε,

γιὰ λίγο, κυτᾶζοντας τὸν ταβερνιάρη ποὺ πάλι εἶχε πάει πίσω στὴ θέσι, ποὺ πρὶν καθότανε, καὶ μὲ τὸ ἓνα πόδι γονατισμένο πάνω στὴν καρτέλα εἶχε ἀρχίσει νὰ διαβάξῃ τὴν ὀλάνοιχτη, πάνω στὸ τραπέζι, ἐφημερίδα. Καὶ ἀφοῦ τὸν εἶδε νὰ μὴ γυρίξῃ σ' αὐτούς, ἐφώνησε μὲ μιὰ φωνὴ συρτὴ καὶ σουβλερὴ.

— Μιὰ μισάδα!...

Ὁ ταβερνιάρης στράφηκε.

— Ἀμέσως, ἀμέσως!...

Ἐκύταξε τὴν ἐφημερίδα πάλι καὶ σιγὰ τρα-

βήθηκε, κουτσαίνοντας λίγο, γιὰ νὰ πάῃ νὰ φέρῃ τὸ κρασί.

— Λοιπὸν ᾄωτησε ὁ Μίδας τοὺς φίλους του.

— Αὔριο, καθὼς φαίνεται, θὰ πάμε καὶ ἡμεῖς!... τοῦ ἀπήντησε ἓνας παχουλὸς ξανθὸς μὲ ξυρισμένα μουστάκια.

Ὁ Μίδας αἰσθάνθηκε ἓνα χτύπημα στὸ στήθος.

Ἐγείνε σιωπῆ. Φαινότανε κάτι νὰ σκέπτονται, χτυπούσανε τὰ δάχτυλά των στὸ τραπέζι, καὶ ἓνας ἔκανε νὰ ψιθυρίσῃ ξαφνικὰ κάποιο τραγούδι, ἀλλὰ γρήγορα τὸ ἔκοψε.

— Τὸν εἶδες τὸν Μαλιώτη; ῥώτησε ἓνας ξανθὸς ψηλός.

— Ὅχι, δὲν μπόρεσα!...

— Ἐγὼ τὸν εἶδα στὸ σιδηρόδρομο!... Τὸ καϊμένο τὸ παιδί!... Ἐδάκρυσε καθὼς μοῦ ἔδινε τὸ χέρι!...

— Μὰ γιὰ θυμήσου κείνον τὸν ψηλὸ τί ἔκανε;... εἶπε ὁ παχουλὸς ξυρισμένος.

— Ναί, τὸν φουκαρά!...

— Μὰ τί ἔκανε;...

— Νά, ἓνας ψηλός, ἄνθρωπος ἐργατικὸς θάτανε, τὴν ὥρα ποὺ θέλανε νὰ φύγουν, ἀγκάλιαζε τὸν κόσμο — Γεῖά σας, ἀδέλφια, ἔλεγε, ἔλατε νὰ σᾶς φιλήσω· δὲ θὰ σᾶς ξαναἰδῶ, δὲ θὰ ξαναἰδῶ τὴν Ἀθήνα μας!...

Καὶ φιλοῦσε ὅλους γνωστούς του καὶ ἀγνωστούς!...

— Σὲ μᾶς, ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ μᾶς εἶπε — Καλὴ ἀντάμωση ἀδέλφια!...

— Μωρὲ πήγε νὰ μοῦ σπάση τὰ δάχτυλα!...

— Ἴσως νὰ εἶχε κάποια προαίσθησι κακιά!...

— Οὐ, ἔκανε ὁ Μίδας, πρῶτα δὲν ξέρουμε ἂν θὰ ἔχουμε πόλεμο, δὲν εἶνε βέβαιο!... Ἐγὼ δὲν πιστεύω!...

Οἱ ἄλλοι δὲν ἀπαντήσανε. Ὁ ξυρισμένος κούνησε τὸ κεφάλι ἀπελπιστικά.

Ἡ μισὴ ἤλθε κείνη τὴ στιγμή συνοδευμένη ἀπὸ ψωμί καὶ τυρὶ.

Ὁ Μίδας ἐμοίρασε. Ὁ ξανθὸς ὁ ψηλὸς ἄρπαξε τὸ ποτήρι του καὶ τὸ στραγγίσει.

— Ἄ, ἔκανε, θεῖο ποτό!

Καὶ ὕστερα, ἀφοῦ κούνησε τὸ κεφάλι σιγὰ γιὰ λίγο:

— Ἄραγε θὰ τὸ ξαναπιοῦμε; εἶπε.

Ὁ Μίδας δὲν βρῆκε ἄλλο νὰ ἀπαντήσῃ παρὰ:

— Ὅποιος ἔχει μέρες!...

— Αὐτὸ ἴσα, ἴσα! εἶπε ὁ ἄλλος.

Ἐγείνε σιωπὴ. Ἦπιαν τὸ κρασί. Σὲ λίγο ἤλθε ἄλλο.

Κάτι τόρα ἄρχισαν νὰ λένε, ὄχι πολεμικό, ἀλλὰ ἀπὸ κείνα ποὺ κουβέντιαζαν ἄλλοτε. Ἀπ' ἔξω ἐρχότανε κάποτε κείνη ἡ βοὴ καὶ μέσα σ' αὐτὴν οἱ φωνές τῶν ἐφημεριδοπωλῶν σὲ πληθὸς, πληθὸς μεγάλο, νὰ διαλαλοῦνε τὰ παραρτήματα.

— Πές τίποτα, κανένα τραγουδάκι!... εἶπε ὁ ξανθὸς ψηλὸς στὸν ξυρισμένο στρατιώτη ποὺ λεγότανε Ῥίτσας.

— Ναί, ναί! ἔκαναν οἱ ἄλλοι.

— Ἐμπρὸς τὸ γλέντι!... εἶπε ἓνας χονδρὸς μὲ γυαλιὰ χτυπώντας τὸ χέρι του στὸ τραπέζι.

— Ἐ! Ἐ! κάτσε ἡσυχα, Λαμπρίδης! Θὰ ῥί-

Ὁ βουλευτὴς Κύπρου κ. Εὐάγγ. Χατζηγιωάννου τραυματίας τῆς Ἡπείρου, κάμνει τὸν ἀναρωτικὸν του περίπατον γύρω εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῶν Ἀμπελοκήπων

ξης τὰ ποτήρια!... τοῦ εἶπε ὁ Μιράβος, ἀδύνατος στρατιώτης, μὲ γυαλιὰ κι' αὐτός.

— Τὰ πληρώνουμε!...

— Πές τὰ πληρώνεις καὶ ὄχι τὰ πληρώνουμε!... Μωρὲ, κουβαρντᾶς!

— Ἄν εἶχα, θὰ τὰ πλήρωνα καὶ θὰ τὰ τσάκιζα ὅλα!...

— Τώρα ποὺ δὲν ἔχεις, κάτσε ἡσυχα!...

Ὁ Ῥίτσας ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ μὲ τὸν Σουρὶν τὸν ψηλὸ, ξανθὸ στρατιώτη καὶ τὸ μάλωμα ἔπαψε. Ὅλη ἡ παρέα τραγουδοῦσε καὶ ἡ ταβέρνα πάλι ἄκουσε τίς φωνές των νὰ τραγουδοῦνε τὸν ἔρωτα.

Ἐξω ἡ βοὴ ἔγινε πὶο μεγάλη, μεγάλη, καὶ ἔπειτα ξέσπασε σὲ μιὰ τεράστια ζητωκραυγή...

Ἡ παρέα ἔπαψε γιὰ νὰ ἀκούσῃ, καὶ ὁ ταβερνιάρης πήγε γρήγορος ὅσο μπορούσε, καὶ κουτσαίνοντας στὴν πόρτα. Τὸ παιδί τοῦ καταστήματος, ποὺ εἶχε ἔλθει τὴν ὥρα τοῦ τραγουδιοῦ,

βγῆκε ἀπ' τὸ μέρος ποὺ ἦτανε τρυπωμένο, ἔκανε δυὸ βήματα πρὸς τὴν πόρτα καὶ στάθηκε.

— Τί νᾶναι; ῥώτησε ὁ Λαμπρίδης.

— Τί νᾶναι! Νά, τίποτα ἔφεδροι θὰ φεύγουνε πάλι!...

Ὁ Μίδας χτυποῦσε τὸ πόδι του στὶς πλάκες στενοχωρημένος. Ἴσως γινόταν ὁ πόλεμος! Ἄλλ' ἔτσι, βαθειά, δὲν τὸ πίστευε. Κάποια ἐπέμβαση θὰ παρουσιαζότανε καὶ θὰ ἔσωζε τὸν κόσμον ἀπ' τὸ μακελειό.

Ὁ ταβερνιάρης μπῆκε πάλι μέσα κουτσαίνοντας πὶο πολύ.

— Τί ἦτανε, κύριε Καλικιάρη;

— Στρατός! στρατός πάει σιὰ σύνορα!... Καὶ ἦτανε ἀρκετός!... Ὑπολογίζω ὅτι θὰ ἔχουμε σιὰ ὄπλα...

— Ἄντε, ἄντε!... Πόλεμος!... τὸν διέκοψε ὁ Λαμπρίδης.

— Ζήτω ὁ πόλεμος!...

Ὅλοι ἄρπάξανε τὰ ποτήρια τους.

— Καλὴ νίκη, παιδιά!... Δὲν θὰ μείνη κανεὶς!...

— Μωρὲ κρασί δὲν ἔχει!...

— Κύριε Καλικιάρη, κρασί, σᾶς παρακαλῶ καὶ ἔπειτα μᾶς τὰ λέτε!...

— Γρήγορα κρασί! ἔκανε αὐτὸς στρέφοντας στὸ παιδί. Καὶ ἔπειτα πλησιάζοντας στὸ τραπέζι τῶν νέων:

— Ἐγὼ, ποὺ λέτε, πιστεύω στὶς προφητείες!... Νὰ τὸ ξέρετε! Ἦλθε τὸ τέλος τῆς Τουρκίας! Θὰ φύγῃ ὁ Τοῦρκος, θὰ πάη πίσω, στὸ Τουρκεστάν!... Θὰ τὸ δῆτε!... Μιὰ γρηὴ γιαγιά μου, εἴμουνα τότε νά, ἓνα τόσο δὰ παιδάκι, μοῦ ἔλεγε πὼς εἶχε ἀκούσῃ ἀπ'

τὸν παπούλη της, καὶ κείνος ποιὸς ξέρει ἀπὸ ποῦ πάλι, πὼς τὴν ἡμέρα...

Τὸ παιδί ποὺ ἔφερε τὸ κρασί τὸν διέκοψε. Ὁ Λαμπρίδης τὸ πήρε γρήγορος καὶ ἔβαλε στὰ ποτήρια, ἐνῶ ὁ ταβερνιάρης στεκότανε περιμένοντας νὰ τελειώσῃ γιὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ.

— Εἰς ὑγείαν!... Καλὴ νίκη!...

— Τὴν ἡμέρα, ποὺ λέτε, μοῦ ἔλεγε, ποὺ θὰ ἐνωθοῦν τέσσερις βασιλεῖς... ἄρχισε ὁ ταβερνιάρης, ἀλλ' ὁ Λαμπρίδης χτυπώντας τὴ γροθιά του στὸ τραπέζι ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ μὲ φωνὴ ἀγρία βαρυτόνου:

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς ἀποστολῆς ναύαρχος Τάφνελ, ὁ ἀποχωρήσας τῆς ἐλληνικῆς ὑπηρεσίας. Φωτογρ. Γαζιάδη

Φεύγουν οι τύραννοι χλωμοί
τὸ μαῦρο του μαχαίρι
μὲ ἰδρώτα βρέχει τὸ ψωμί
ξέρει νὰ ζήση μὲ τιμὴ
καὶ ν' ἀποθάνη ξέρει!...

— Ζήτω ἡ πατρίδα!... ἐφώναξε ὁ Σουρί-
κης ἐνθουσιασμένος.

— Βάλε κρασί!...

— Ζήτω!...

Ὅλοι μὲ τὰ ποτήρια στὰ χέρια φωνάζανε
καὶ ἔπειτα, ἀφοῦ ἤπιανε τὸ κόκκινο σὰν αἷμα
κρασί, ἀρχίσανε τὸν ἐθνικὸν ὕμνο.

Ὁ Μίδας, ἐνῶ τόσο ἐνάντιες ἰδέες εἶχε γιὰ
πατρίδες καὶ ἄλλα, αἰσθάνθηκε ἄγος νὰ τρέχη
στὸ σῶμα του. Ἐθύμωσε ὅμως γι' αὐτὸ καὶ

ἔμεινε σιωπηλός, χωρὶς νὰ βοηθᾷ, σὰν τραβηγ-
μένος ἀπὸ χαρὰ, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ αἰσθάνθῃ.
Καὶ οἱ φίλοι του ξακολουθοῦσαν τὸν ὕμνο. Ὁ
ταβερνιάρης ὄρθιος, ἀκίνητος, μὲ δακρυσμένα
μάτια, ἄκουγε, τὸ παιδί πιὸ πίσω νὰ ξεφυ-
τρῶνῃ...

Καὶ εἰς τὸ ῥοῦχο σου ἔσταζ' αἷμα
πλήθος αἷμα ἑλληνικό!...

Μιὰ ἄλλη παρέα ἀπὸ ἀγνώστους πολίτες μπῆκε
μέσα καὶ στάθηκε ὄρθια μὲ τὰ καπέλα στὰ χέ-
ρια ἀκούγοντας. Σὲ λίγο ἔνωσε τὴ φωνή της
μὲ τὴ φωνὴ τῶν στρατιωτῶν καὶ ἡ ταβέρνα,
ποὺ κάθε τόσο ἐρωτικὸ τραγούδι ξετυλιγόταν,
ἐβούξε ἀπ' τὸ τραγούδι τῆς ἐλευθερίας!...

[Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐρχόμενον]

Δ. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΤΣΕΡΝΑΓΟΡΑΣ

Ἀπὸ τὰ ὠραιότερα θαύματα, ποὺ παρουσίασε
ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος, εἶναι χωρὶς ἄλλο ἡ
ἐπικὴ φυσιογνωμία τοῦ Βασιλέως τῆς Τσερναγό-
ρας. Ἀπάνω στοὺς ξερούς βράχους τῶν Μαύ-
ρων Βουνῶν ζῆ ἓνας λαός, ποὺ δὲν εἶναι καθό-
λου σύγχρονός μας, γιατί ὁ λαὸς αὐτὸς δὲν βγήκε
ποτέ ἀπ' τὴν ἡρωϊκὴ του παράδοσι. Μάταια περά-
σανε οἱ χρόνοι ἀπάνω του, μάταια τὸν τριγύ-
ρισε ὁ ἀνήσυχος πολιτισμὸς τοῦ αἰῶνος μας.
Ἐμεινε πάντα ἓνας λαὸς πολεμιστῶν καὶ ρα-
ψωδῶν, ἀφιερωμένος στὴ λατρεία τῶν ὀπλων
καὶ παραδομένος στὴν ἐνατένισι τῆς ἐπικῆς του
ἱστορίας. Ἦθη, τρόποι, ἔνδυμα, ὅλα ἔμειναν
καὶ μένουν, ἐκεῖ ἀπάνω, τὰ ἴδια στὴ ζωὴ, ὅπως
ξεκινήσανε ἀπ' τὴν πιὸ μακρυνὴ παράδοσι. Ἐνας
περιηγητής, ποὺ περνάει σήμερα ἀπ' τὴν Τσερ-
ναγόρα, τραβηγμένος ἀπ' τὰ ξεχωριστὰ θέλητρα
τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ τόπου, βλέπει τὰ ἴδια πράγματα,
ποὺ ξαναεἶδε ὁ περιηγητής, ποὺ πέρασε πενήντα
ἢ ἑκατὸ χρόνια προηγουμένω. Ὅταν ἐδῶ καὶ
λίγα χρόνια μιὰ ἐξαιρετικὴ τύχη μ' ἔφερε στὴ
βραχόσπαρτη Κεττίγνη, εἶχα μαζί μου γιὰ ὁδηγὸ
ἓνα παλιὸ βιβλίον, γραμμμένο ἀπὸ δυὸ Γάλλους
περιηγητὰς, πενήντα χρόνια πρὶν. Τὸ βιβλίον
αὐτὸ ἦτανε σὰν νὰ εἶχε γραφῆ ἔχθες ἀκόμα.
Τὴν ἴδια παρατήρησι κάνανε οἱ συγγραφεῖς τοῦ
βιβλίου γιὰ ἄλλα βιβλία, γραμμμένα προηγου-
μένω. Ἀλλὰ τί εἶναι λοιπὸν τὸ φαινόμενον αὐτό;
Στασιμότης, ἀποκρασιμότης, ἀντίστασις βάρ-
βαρη στὸν πολιτισμὸ; Ὅ,τι κι' ἂν εἶναι, φαντά-
ζει ἀξιοθαύμαστο καὶ μοναδικὸ στὴ σύγχρονη
ἱστορία, ὅπως θὰ φάνταζε μιὰ αἰώνια Τρωάδα
καὶ μιὰ αἰώνια Ἰθάκη, ποὺ θ' ἄκλωθε ἀνάμεσά

μας τὴν παλιά της ζωὴ, ἀδιάφορη γιὰ τὸν πολι-
τισμὸ μας καὶ ξένη στὰ ἤθη μας. Αὐτὸ τὸ φαν-
ταστικὸ ὄραμα μᾶς δίνει σήμερα, μοναδικὸ στὸν
κόσμο, ὁ λαὸς τῆς Τσερναγόρας. Καὶ ἀνάμεσά
του, σὰν νὰ ξεπήδησε ἀπὸ μιὰ Ὀμηρικὴ σελίδα,
«ποιμὴν λαῶν», ὁ ἡρωϊκὸς ἀπόγονος τῶν Πέ-
τροβιτς Νιέγους Νικόλαος Α'.

***

Κυνηγός, πολεμιστὴς καὶ ραψωδὸς βασιλεύει
ἀπάνω στὸ λαὸ του σὰν πατέρας, πολεμᾷ στὸ
πλευρό του γιὰ τὴ δόξα τῆς Τσερναγόρας καὶ
ὑστερα, πέρνοντας στὰ χέρια του τὴ γλυκόφωνη
ζούγκλα, τραγουδεῖ τὰ ἄθλα τῆς φυλῆς του.
Μέσα στὸ παλάτι του οἱ ραψωδοὶ ἀνιστοροῦν,
τὴ μακρυνὴ νύχτες τοῦ χειμῶνος, τὰ ἡρωϊκὰ
κατορθώματα τῆς φυλῆς, δίπλα μὲ τὰ παλιὰ καὶ
νέα παλλικάρια καὶ στὴ μέση τους, ἤρωας καὶ
ραψωδός, ὁ βασιλεὺς τῶν Μαύρων Βουνῶν ὄνει-
ρεῖται μαζί τους τὸ μεγάλο πατριωτικὸ ὄνειρο.
Τὴς μεγάλες ἡμέρες καὶ τὴς μεγάλες γιορτὴς τοῦ
ἔθνους ὅλη ἡ Τσερναγόρα μαζεύεται στὴ μικρὴ
πρωτεύουσα νὰ χαιρετίσῃ τὸ βασιλεῖα της καὶ
νὰ τοῦ φιλήσῃ τὸ χέρι. Γέροι, νέοι, παιδιά
ἀμούστακα φέρνουν ἐκεῖ τὴς πληγῆς τους σὰν
παράσημα, στρατιῶτες ὅλοι, ἀπὸ τὰ κάτασπρα
μαλλιά ὡς τὰ πρῶτα χνούδια τῆς πρόσχαρης
ἡβης. Περικυκλόνουν τότε ὅλοι τὸ χαμηλὸ πα-
λάτι, περιμένοντας νὰ ἰδοῦν νὰ ξεπροβάλλῃ τὸ
ἱερὸ πρόσωπο τοῦ βασιλεῖα τους. Ὁ Νικόλαος
Α' ψηλός, τετράγωνος καὶ σφιχτοδεμένος, σὰ
ζωντανὸ κομμάτι Κυκλωπείου τείχους, προβάλλ-
ει τότε στὸ προαύλιον τοῦ παλατιοῦ, μὲ τὸ πιὸ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

γλυκό χαμόγελο, πού ειδε ποτέ της ή στοργή, χυμένο στο πρόσωπό του. Οι μεγάλοι βράχοι δλόγυρα άντηχούν τότε από τις εγκάρδιες έπευφημίες και απ' τὰ μάτια τών πολεμιστών τὰ δάκρυα τρέχουν ποτάμι απάνω στη ήρωϊκή γή. Αυτό όμως δέν φθάνει στην αγάπη τους. Κι' ο μεγάλος πατέρας ξέρει την καρδιά τών παιδιών του. Κατεβαίνει άργά τὰ λίγα σκαλοπάτια του παλατιού, περνάει ανάμεσα απ' τὸ λαό του και ανακατεύεται με τὸ πλῆθος. Δέν βλέπει τότε κανένας παρά ένα σκύψιμο κεφαλιών και χιλιάδες χείλια πού πασπατεύουν, σὰ λαίμαργα χείλια βρέφους απάνω στα στήθια της μάνας του, να βροῦνε τὸ βασιλικὸ χέρι, για ν' αφίσουν απάνω του τὸ φιλι τοῦ σεβασμοῦ και της λατρειας, τὸ φιλι πού λέει πολλά και λέει:

— Πατέρα! Δικοί σου εἶμαστε. Όταν μᾶς φωνάξης για την τιμή της Τσερναγόρας, ζωντανοί ή πεθαμένοι, θὰ ροβολήσουμε απ' τὰ βουνά,

θα βγοῦμε απ' τὰ βαθειά μας μνήματα, ναρθοῦμε στο πλευρό σου.

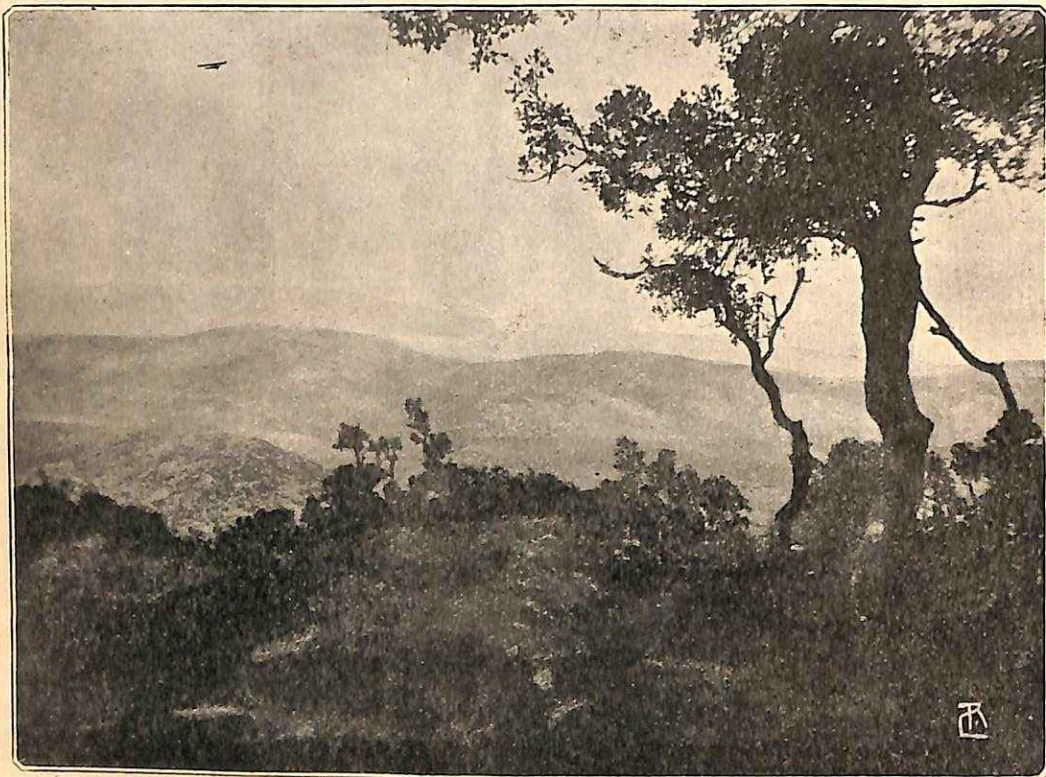
Μέσα στο Μοναστήρι της Κεττίγνης κοιόνται οι μεγάλοι, ήρωϊκοί νεκροί της πατριᾶς τών Πέτροβιτς Νιέγους. Όμως ο Νικόλαος Α' έχτισε τὸν τάφο του, μακριά απ' τὸ κατοικητήρι τών προγόνων του, στην εκκλησιὰ τοῦ Νίξις. Όταν τὸν ρώτησε κάποτε ο επιτετραμένος της Ελλάδος, ο μακαρίτης ο Λογοθέτης, γιατί τάχα αυτό, ο Νικόλαος τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Γιατί και νεκρὸς ἀκόμα θέλω να βαδίσω πρὸς τὰ σύνορα...

Ζωντανὸς εἶδε να στρέξη τὸ μεγάλο του τὸ ὄνειρο. Μπροστά του τώρα μιὰ Εὐρώπη σηκώνεται να τοῦ φράξη τὸν ήρωϊκό του δρόμο. Αὐτὸς φαντάζει ψηλότερος και μεγαλύτερος. Γιατί εἶναι Ἐκεῖνος, πού μπροστά στη Βία και την Ἄδικία, μπορεί να φωνάξη ἀκόμα:

— Και νεκρὸς θα βαδίσω στα σύνορα...

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Ο αεροπόρος κ. Μουτούσης κατοπτεύων από τὸ αεροπλάνον (ἀριστερὰ πρὸς τὰ ἄνω της εἰκόνος) τὸ Μπιζάνι
Φωτ. Ρωμαῖδη Τσατῆς

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΥ

Ενα ἀκόμη αεροπορικὸν δυστύχημα εἶχαμε ἐφέτος. Ο αεροπόρος Ἀργυρόπουλος μαζί με τὸν Κώσταν Μάνον ἐνῶ ἐπετοῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τὸν Λαγκαδά, ὑπέστησαν κάποιον ἀτύχημα τοῦ αεροπλάνου των και κρημισθέντες ἀπὸ μέγα ὕψος ἐφρονεῦθησαν. Τί συνέβη εἰς τὸ αεροπλάνον, ποῖον ἀκριβῶς ἦτο τὸ πάθημα πού τὸ ἐκρήμισεν αἰφνιδίως ἀπὸ τὰ ὕψη πού διέσχισε δέν εἶναι γνωστὸν τὸ θλιβερόν, ἀλλὰ τόσο ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐπιστήμην μυστικόν, ὅπως και εἰς τὸ περυσινὸν δυστύχημα τοῦ Καραμανλάκη, τὸ ἐπῆραν δυστυχῶς μαζί των οι Ἕλληνες αεροπόροι. Ἐκεῖνο ὅμως πού, και χωρὶς τὴν ὁμολογίαν των, ἡμπορεῖ να θεωρηθῆ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸ θανάσιμον πάθημα τοῦ ἑλληνικοῦ και τῶσων ξένων αεροπλάνων, εἶναι αἰ ἴδια ἀτέλειαί των. Ο ἄνθρωπος δέν μπορεί ἀκόμη να σταθῆ στα ὕψη τουλάχιστον δέν μπορεί να σταθῆ καλοζυγισμένος και ἀσφαλῆς ἐμπρὸς στοὺς ἀοράτους ἐχθροὺς πού πλημμυρίζουν τὴν ἀτμοσφαιραν στα ὕψη της στρώματα. Τὰ φτερά τοῦ αἰετοῦ εἶναι δικὰ του, ἀλλὰ τ' ἀτσάλινα νεῦρα πού θὰ τὰ κινήσουν και θὰ τὰ κρατήσουν ἀλύγιστα ἐμπρὸς εἰς κάθε προδοτικὸν ἐναγκαλισμὸν τοῦ ἀέρος τοῦ λείπουν ἀκόμη. Τὴν στιγμὴν πού ο αεροπόρος με τὰ φτερά ὀριζόντια σχίζει τὸ γαλανόν, ἕνα αἰφνιδιον ἀρπαγμα τοῦ ἔλικος ἀπὸ τὸν ἄνεμον, μιὰ ὄθησις εἰς τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο φτερό τὸν κρημνίζει και τὸν συντρίβει εἰς τὴν γῆν. Οι αεροπόροι—ὄχι βέβαια ἐκεῖνοι πού ἀφίνουν τὴν τελευταίαν πνοὴν κάτω ἀπὸ τὰ συντρίμματα της μηχανῆς των—τὸ βεβαιώνουν και τὰ συχνὰ δυστυχήματα τὸ ἐπικυρώνουν, ὥστε να μὴ μᾶς μένη καμία ἀμφιβολία ὅτι τὰ πράγματα ἔχουν ἔτσι.

Ποῖα ὅμως εἶναι τὰ ἐλαττώματα τοῦ σημερινοῦ αεροπλάνου; Αὐτὸ ἀκριβῶς ζητεῖ ν' ἀνακαλύψῃ ἢ σύγχρονος ἐπιστήμη. Ο αεροπόρος Λαμπουσέρ λέγει: «Τὸ σημερινὸν αεροπλάνον δέν εἶναι ὀριστικόν. Ἀποτελεῖ νομίζω μιάν λανθασμένην λύσιν τοῦ προβλήματος της πτήσεως. Τὸ αεροπλάνον μας εἶναι ἀσταθῆς ἀφ' ἑαυτοῦ, διότι ὑπόκειται εἰς κάθε μεταβολὴν της ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως, ἢ ὁποῖα παράγει ἕνα ρεῦμα. Κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ μέλλον τοῦ αεροπλάνου εὑρίσκεται εἰς τὰ κινούμενα πτερά, τὴν ἐφαρμογὴν τών ὁποίων πρὸς τὸ παρὸν ἐμποδίζει ἢ δυσκολίζει τὴν κατασκευῆς». Ἡ γνώμη τοῦ Γάλλου αεροπόρου δέν εἶναι νέα. Ἐρρίφθη και ἄλλοτε και ὑπεστηρίχθη ἀπὸ πολλούς. Πρέπει ὅμως ἀραγε τὸ αεροπλάνον να στραφῆ πρὸς

Ο αεροπόρος κ. Μουτούσης ὑπολοχαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ

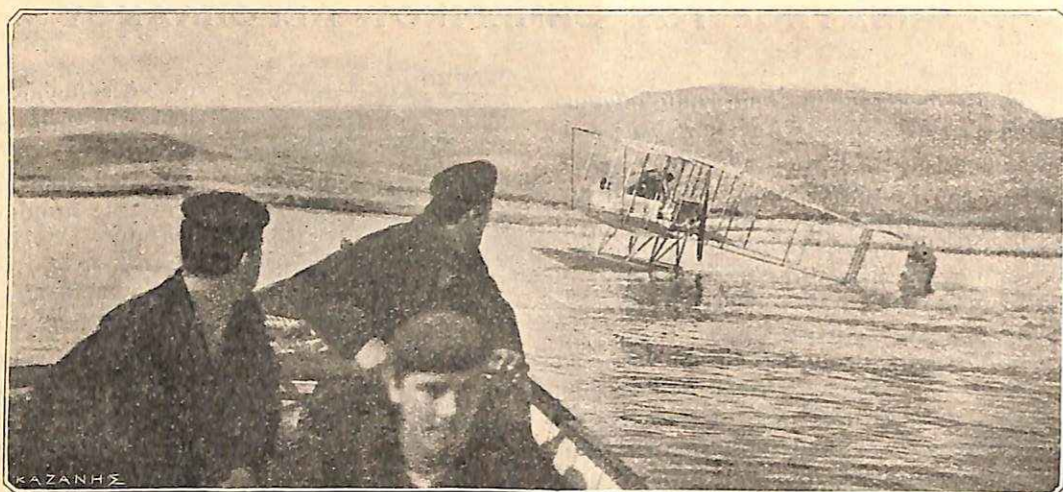
τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν; Θὰ ἦτο πολὺ ἐπικίνδυνον να ἐκδοθῆ ὀριστικὴ ἀπόφασις εἰς παρόμοιον ἐρώτημα. Ἄλλωστε δέν πρέπει να λησμονοῦμεν τί εἶναι ἄλλοτε. Ἐνῶ ο Ἐϋλερ ὑπεστήριξε ὅτι μόνον τὸ «βαρύτερον τοῦ ἀέρος», ἢ θεωρία δηλαδή πού ἀπεδείχθη ἀργότερα τόσο ἀληθινή,

θὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον να πετᾷ, ο κόσμος ἐσύρθη ὀπίσω ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ Μογγολφίερου και τὸ αεροπλάνον καθυστέρησεν ἐπὶ αἰῶνας.

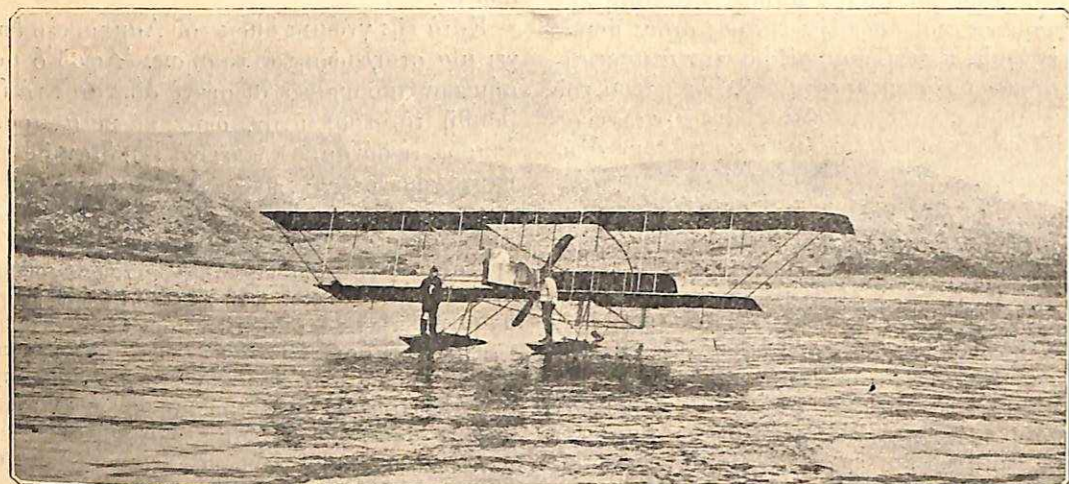
Κατὰ της γνώμης ὅμως τοῦ Λαμπουσέρ ὑπάρχει μιὰ στοιχειώδης ἀντίρροσις. Ἀφοῦ ο μοτέρ σημερινὸν παρουσιάζεται συχνὰ ἀδύνατος να ὑποβοηθῆ τὸ αεροπλάνον, ὥστε να κυλᾷ πρὸς τὰ ἐμπρός, τί δύναμιν πρέπει να ἔχη ὅταν θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος να κινή τὰς πτέρυγας και να σύρῃ ὄλον τὸ βάρος του μόνος; Και δι' αὐτὸ ἴσως ἡμπορεῖ να λεχθῆ ὅτι εὑρίσκονται πλέον κοντὰ πρὸς τὴν ἀλήθειαν οι ὀλιγώτερον ριζοσπάσται ἀπὸ τὸν Λαμπουσέρ. Ο δὲ Μουλινὰ ἀίφνης ὑποστηρίζει ὅτι ἡ σημερινὴ μορφή τοῦ αεροπλάνου εἶναι ἡ ὀριστικὴ. Δέν ἐννοεῖ ὅμως, ὅτι πρέπει να μείνωμεν καταδικασμένοι εἰς τοὺς σημερινούς κινδύνους. Ἡ ἐπιστήμη πρέπει να ἐργασθῆ και ἰδιαίτερος να κάμῃ τὸ αεροπλάνον τόσο μεγάλο, ὥστε να σηκῶνῃ περισσοτέρους ἀπὸ ἕνα μοτέρ διὰ να εἶναι ἀσφαλέστερον.

Τὰ ἐλαττώματα λοιπὸν τοῦ σημερινοῦ αεροπλάνου εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ μοτέρ. ἴσως αὐτὴ να λείψῃ, ἐὰν ἔλθῃ εἰς πέρας ἡ ἐφευρεσις τοῦ συμπνεωμένου ἠλεκτρισμοῦ ὁποῦ ἀσχολεῖται σημερινὸς ο Ἐδισον. Ἄλλ' ἂς μὴν ὑποθέσωμεν ὅτι και τότε τὸ αεροπλάνον θὰ εἶναι ἀπολύτως ἀσφαλές. Ἄλλωστε εἶναι ὑπερβολικὴ ἀξίωσις να ζητοῦμεν κάτι τοιοῦτον ἀπὸ τὸ αεροπλάνον, λέγει ο Μουανῶ, ὅταν τὰ πλοῖα πού ἰσορροποῦν εἰς τὴν θάλασσαν, στοιχεῖον σταθερώτερον ἀπὸ τὸν ἀέρα, δέν ἀντέχουν εἰς μεγάλην τρικυμίαν. Και διὰ να τελειώσωμεν παραθέτομεν τὴν γνώμην, πού εἶχε τὴν καλωσύνην να μᾶς δώσῃ ο αεροπόρος ὑπολοχαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ κ. Μουτούσης:

«Τὸ αεροπλάνον, λέγει, δέν ἔφθασεν εἰς τὴν

Τὸ ἀεροπλάνον τοῦ κ. Μουτούση ὁ «Ναυτίλος» μετὰ τὴν πτήσιν του ἐπάνω ἀπὸ τὸν Ναγαράν.
Ἡ λέμβος πλησιάζει νὰ τὸ ρυμουγκήσει

Ὁ «Ναυτίλος» ἔτοιμος νὰ πετάξῃ πρὸς κατόπτεισιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου

τελικὴν του μορφῆν. Εἰσέτι εὐρίσκειται ἐν πλήρει ἐξελίξει. Ἀληθὲς ὅμως, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου χρόνου τῶν τελευταίων 4 ἐτῶν ὑπέστη μεγάλας προόδους. Ἐσχάτως πάλιν φαίνεται ὅτι ἡ πρὸς τὰ πρόσω βελτίωσις αὐτοῦ ἔμεινε στάσιμος. Ἡ μεγίστη ἔλλειψις ἣν παρουσιάζει τὸ ἀεροπλάνον, εἶναι ὅτι εὐθὺς ὡς σταθῆ ὁ *moieur* κινούμενος δι' οἰανδήποτε αἰτίαν, εἶναι πλέον εἰς τὴν διάθεσιν καὶ τοῦ ἐλαχίστου πνέοντος ἀνέμου. — Μὴ πνέοντος τοιοῦτου, δύναται νὰ κατέλθῃ *vol-plané*. — Ὑπ' ἄλλας συνθήκας, τὸ ἀεροπλάνον ἀνατρέπεται, ὡς ἐξερχόμενον ἐκ τῆς κανονικῆς του θέσεως τῆς πτήσεως, ἔνθα καὶ

ἰσορροπεῖ εἰς τὸ διάστημα, καὶ οὕτω πίπτει εἰς τὸ κενὸν ὡς σῶμα τι βαρύτερον τοῦ ἀέρος.

Εἰς τοῦτο ὀφείλονται τὰ πλείστα τῶν δυστυχημάτων. Ἐτέρα ἐπίσης ἔλλειψις εἶναι ὅτι δὲν δύναται νὰ προσγειώη εἰς ἀνώμαλα ἐδάφη.

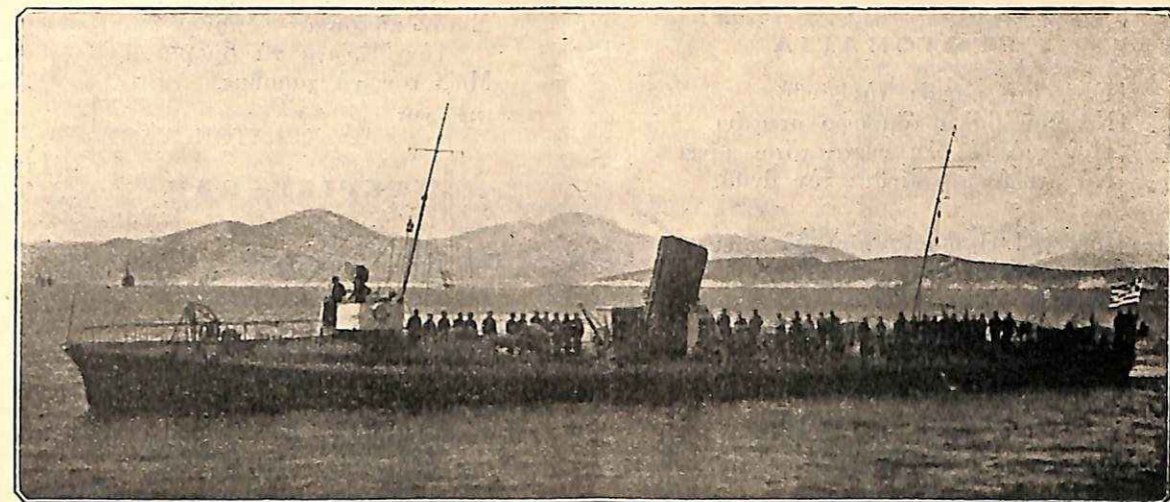
Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ πνέοντος σφοδροῦ ἀνέμου. Τὸ ἀεροπλάνον οὐδέποτε σχεδὸν θὰ καταστῆ ἀκίνδυνον, καθ' ὅσον εἶναι τι βαρύτερον τοῦ ἀέρος. Σχετικῶς ὅμως δύναται νὰ καταστῆ τοῦτο ἀκίνδυνον, ἐξευρισκομένης μηχανῆς μεγάλης δυνάμεως, χωρὶς ὅμως τὸ σχετικὸν αὐτῆς βάρους νὰ εἶναι μέγαλον.

Διὰ τῆς τοιαύτης μηχανῆς τὸ ἀεροπλάνον θὰ

ἔχῃ μεγάλην ταχύτητα καὶ ἐπομένως θὰ δύναται νὰ ἐξέρχεται εἰς ἀνέμους μεγάλης ταχύτητος.

Εἰς τοῦτο ὅμως ἀντιτίθεται τὸ ζήτημα τῆς προσγειώσεως διότι ἐφ' ὅσον ἡ ταχύτης τοῦ ἀεροπλάνου εἶναι μικροτέρα, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ προσγειώσις γίνεται καὶ ἀκινδυνωτέρα.

Ἐπομένως τὸ ζήτημα τῆς σχετικῆς τελειοποιήσεως τοῦ ἀεροπλάνου ἀνάγεται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν μηχανῆς, ἐλαφροῦς μὲν, ἀλλὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ ἣτις νὰ δύναται νὰ αὐξομενῆ τὴν ταχύτητα τοῦ ἀεροπλάνου, χωρὶς τοῦτο νὰ χάνῃ τὰς πτητικὰς του ιδιότητας.». Ο ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ

Τὸ νέον τορπιλοβόλον «Νικόπολις», πρῶν «Ἀτάλεια», λάφυρον τοῦ πολέμου

Εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς. Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται γύρω ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνον τοῦ ἀεροπόρου Ἀγγυροπούλου πού ἐπεσε κ' ἐθρυμματίσθη εἰς τὸν Λαγκαδᾶν

Η ημέρα που σκορπῶ παντοῦ χαράν. Ὅλη ἡ φύσις μιλεῖ τὸν Ἔρωτα. Ἄς τραγουδήσωμε μαζί της τοὺς στίχους μερικῶν ποιητῶν μας, συγχρόνων καὶ τοῦ περασμένου αἰῶνος. Καὶ ἀκόμα καὶ τὴν ἀφελῆ ποίησιν τοῦ λαοῦ.

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Ἔλα, στὸ κεφάλι τὸ ξανθὸ
Νὰ σοῦ βάλω τῶμορφο στεφάνι
Ποῦ γιὰ σὲ ὅλη νύχτα τῶχω κάνει
Νὰ στολίσω μ' ἀνθία τὸν ἀνθὸ.

Ἴδές το! τί ὠραία πού θὰ πάει
Τοῦ ξανθόγλωμοῦ σου κεφαλιοῦ!
Ἀπὸ τὰ ὕστερὰ εἶνε τοῦ Ἀπριλιοῦ
Κι' ἀπ' τὰ πρῶτα λούλουδα τοῦ Μάη.

Κ' ἔτσι μὲ τὰ ρόδα στὰ μαλλιά
Κ' ἔτσι στὰ δόλφουκα ντυμένη
Νὰ θαρρῶ πῶς σφίγγω ἀναστημένη
Τὴν πρωτομαγιά στὴν ἀγκαλιά.

1898 ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΑΝΟΙΞΙΣ

Ἔ τὰ δένδρα τ' ἀηδονάκι
Τ' ἀκοίμητο πουλάκι
Βοαῖ, λαλεῖ καὶ ψάλλει
Τῆς ἀνοιξίς τὰ κάλλη.

Κι' ὁ Ζέφυρος μαζί τους
Κατόπ' ἀπ' τὴ φωνή τους
Σιγὰ σιγὰ ποπίσω
Γλυκὰ φουσαῖ τὸ ἴσο.

Ὁ ἥλιος κατὰ τάξι
Μὲ τὸ λαμπρὸ τ' ἀμάξι
Γυρίζει κάθε ἡμέρα
Ἐπὶ τὴ μέση τὸν αἰθέρα.

Κ' ἡ γῆ γελαῖ δμπρός του,
Καὶ χαιρέται τὸ φῶς του,
Καὶ πάντοτε προβάλλει
Τ' ἀμύμητὰ της κάλλη.

Οἱ κάμποι πρασινίζουν,
Οἱ κήποι λουλουδίζουν.
Εἰς τ' ἀνθη τους ὁ Ἔρωτος
Πετᾶ ἔπο κάθε μέρος.

Ἀγάπη μ', τί ἀργοῦμε;
Ἐπὶ τὸν κῆπον ἄς ἐμποῦμε
Τὸν Ἔρωτα νὰ βροῦμε,
Μαζί του νὰ χαροῦμε.

1772—1847 ΑΘ. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΚΡΙΚΗ ΩΔΗ

Ἀπόσπασμα

Τοῦ Μαΐου ῥοδοφαίνεται ἡ ἡμέρα,
Ποῦ ὠραιότερη ἡ φύσις ξυπνάει,
Καὶ τὴν κάνουν λαμπρὰ καὶ γελáει
Πρασινάδες, ἀχιτίνες, νερά.
Ἄνθη κι' ἀνθη βαστοῦνε ἔς τὸ χέρι
Παιδιὰ κι' ἄντρες, γυναῖκες καὶ γέροι
Ἀσπροεντύματα, γέλια, καὶ κρότοι,
Ὅλοι οἱ δρόμοι γιομάτοι χαρά.
Ναί, χαρῆτε τοῦ χρόνου τὴν νειότη,
Ἄντρες, γέροι, γυναῖκες, παιδιά.

1798—1857 Δ. ΣΩΛΩΜΟΣ

Η ΞΙΑΝΘΗ

Τὸ Μάη ἀμπέλι ἐφύτεια
τὸ Μάη γυναῖκα πῆρα
Τὸ Μάη μούρθε τὸ χαρτὶ
στρατιώτης γιὰ νὰ πάω.
Τί νὰν τὴν κάμω τὴν ξανθὴ
τὴν ἄσπρη καὶ τὴ ροῦσα;
Νὰν τὴν ἀφήκω στὸ βουνὸ
σκιάζουμ' ἀπὸ τὰ χιόνια.
Νὰν τὴν ἀφήκω σὲ καμπιὰ
σκιάζουμ' ἀπὸ τοὺς πάγους.
Νὰν τὴν ἀφήκω στὸν παπᾶ
σκιάζουμαι τοὺς χωριάτες.
Μὰ πῆγα καὶ τὴν ἄφηκα
σ' ἕνα περιβολάκι
Γιὰ νὰ φυτεῖ τὰ δεντρὰ
καὶ νὰ θυμᾷτ' ἐμένα
Καὶ νὰ μὴν εὐρη ἄλλολε
νὰ μοιάζῃ σὺν ἐμένα.

Δαικόν

Τὸ ὄργανέτο.
Μόλις ἐσῶπασαν οἱ βροντὲς τοῦ πολέμου ἐγύρισε πάλι δειλὰ δειλὰ στοὺς Ἀθηναίους δρόμους. Καὶ πάλι πολὺ σπάνια τὸ βλέπουμε. Κρυμμένο πίσω ἀπὸ τὶς γωνιὲς τοῦ δρόμου μᾶς στέλνει ἐξαφνικὰ τοὺς ἤχους του, πότε γοργούς σὺν αυτοκίνητο καὶ πότε ἀργούς σὺν τὰ βήματα τοῦ στρεβλωμένου συνοδοῦ του. Ποῦ καὶ ποῦ τινάζεται μὲς ἀπὸ τὴν μαύρη κάσα του καὶ γράφει τὸν ἐνοχλητικὸν κύκλο τῆς γύρω ἀπὸ τ' αὐτιά μας καὶ ἡ σφήκα κάποια παραφωνίας ἀλλ' αὐτὸ εἶναι σπάνιο. Καὶ ὁμως πόσα δὲν ἄκουσε τὸ δυστυχημένο αὐτὸ ὄργανο. Στὴν ἀρχὴ ἀκόμη τοῦ πολέμου, ὅταν ἡ Ἀστυνομία τὸ ἠνάγκασε νὰ βουβαθῇ, πολλοὶ εἶπαν ὅτι καὶ μόνον γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἐγνωμονοῦμεν τὸν πόλεμο. Ἐάν ἦταν ἄνθρωπος, εἴπειτ' ἀπὸ τὴν κατακραυγὴν ἢ δὲν θὰ ἐγύριζε καθόλου ἢ τῶρα πειὰ μαζί μὲ κάθε ἦχον τοῦ θᾶ μᾶς ἐξεσπενδόνιζε καὶ μίαν ὄβριν. Φαίνεται ὁμως ὅτι τὴν καλύτεραν ψυχὴν τὴν ἔχουν τὰ πράγματα πού δὲν ἔχουν διόλου. Καὶ ἐπὶ τέλος τὸ ὄργανέτο δὲν ἀξίζει ποσῶς τὰς διαμαρτυρίας μᾶς. Ἐγὼ τὸ προτιμῶ ἀπὸ τὴν κλαυμάραν φωνὴν τοῦ ζητιάνου. Εἰς τὸ κάτω-κάτω εἶναι μιὰ σχετικὴ ἀρμονία. Καὶ ἔχομεν τὴν ἀνάγκην ἀπὸ αὐτὴν μέσα εἰς τὴν θύελλαν τῶν θορύβων, πού ὀλοένο ἀπλῶνει γύρω μας ἡ πρόδοσις.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς περασμένης γενεᾶς μοῦ ἔδειξε μερικὸς νεοσυλλέκτους καὶ συνώδευσεν τὴν χειρονομίαν του μὲ μίαν παρατήρησιν:
— Σωστὰ μολυβένια στρατιωτάκια. Δὲν κατόρθωσα νὰ βρῶ οὔτε ἕνα κάπως ψηλὸ. Ὅλοι τόσοι, τόσοι, τόσοι... Τί ὄργη. Ἐμίκρυνε φαίνεται ἡ φυλὴ. Στὴν ἐποχή μου, ὅλοι οἱ στρατιῶτες ἦταν τουλάχιστον διπλοὶ ἀπὸ τοὺς σημερινούς.

Δυστυχῶς δὲν ἔζησα «στὴν ἐποχή του». Βλέπω μολαταῦτα ἀπὸ τὰ πράγματα ὅτι ὁ στρατιώτης δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἤμπορῇ νὰ σταθῇ δίπλα εἰς τὴν κρηλοπάρδαλιν γιὰ νὰ εἶναι καλός. Στὴν ἐποχή τοῦ ἀνθρώπου τῆς περασμένης γενεᾶς, ἡ φυλὴ ἦταν μεγάλη εἰς τὸ σῶμα καὶ ὁμως εἶχε ζαρῶσει εἰς τὸν στενωτάτον χῶρον, πού τὴν ἄφισαν οἱ πατέρες της. Σήμερα ἀποτελεῖται ἀπὸ «τόσους, τόσους, τόσους» καὶ ὁμως ἐφθασεν εἰς τὸ ὕψος ἐνός Μπιζανιοῦ καὶ ἐνός Σαραντάπορου. Ἐπειτα ἐκείνοι πού μετροῦν τὰ χαρίσματα τοῦ στρατιώτου μὲ τὸ ἀναστημόμετρον, ἄς μὴ λησμονοῦν ὅτι ὁ Ναπολεὼν ἦτο μολυβένιος. Καὶ δὲν πιστεύω ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο κακὸς στρατιώτης.

Ἄμες δὲ γ' ἐσόμεθα
πολλῶ κείνων κάρρονες.

Ἡ ἑλληνικὴ νεότης τὸ φωνάζει. Ὅχι ὁμως μὲ λόγια. Ἡ ὠραία ὑπόσχεσις βγαίνει ἀπὸ τὴν στάσιν της, κάθε κίνησίν της, κάθε χειρονομίαν της κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτῆς τῆς στρατολογίας. Ἐνα δροσερὸ ἀεράκι ὕψιαις ἐφύσησε ἀπὸ τὰ πεδία τοῦ πολέμου καὶ ἐγέμισεν καὶ ἑδυνάμωσε τὰ νεανικά στήθη. Ὁ φίλος μου στρατιωτικὸς ἰατρός μου ἔλεγε:
— Ἐφέτος πειὰ μᾶς ἔλειπαν οἱ στενωθῶρακες καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι μικρᾶνθρωποι, πού ἐζητοῦσαν νὰ στηρίχθουν σ' ἕνα στρεβλωμένον πόδι ἢ σ' ἕνα ψευτοχαλασμένο δάχτυλο γιὰ ν' ἀποφύγουν τὸ στρατιωτικὸ.

Μέσα σὲ χίλιους στρατευσίμους, πού ἐξήτασα, μόλις εἴκοσι μοῦ εἶπαν πῶς εἶχαν κάτι, καὶ πράγματι δὲν ἦσαν ὕψιαις. Ἀρχίζω, ἀλήθεια, νὰ φοβοῦμαι γιὰ τὴν θέσι μου.

Κατὰ λάθος παρέλειψα νὰ τὸν συγχαρῶ.

Ἐδῶ συμβαίνει κάτι πολὺ περίεργον. Ὁ πλεόν ἐλεύθερος ἄνθρωπος, ὁ πλεόν καλοσταθμισμένος, ὁ ἀνθρώπος πού δὲν χάνει τὴν ἰσορροπίαν του οὔτε εἰς τεκτονικὸν σεισμόν, μόλις συναντηθῇ μὲ τὸ Κράτος, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸ φορεῖ μίαν χιλιοτριμμένην καθημερινὴν στολήν, ἀμέσως μεταβάλλεται εἰς τύπον φάρσας ἐλάχιστα εὐνοημένον ἀπὸ τὸν συγγραφέα του. Ἡ σκηνὴ εἰς τὸ στρατολογικὸν συμβούλιον:

— Ἐχεις τίποτε; ἐρωτᾷ ὁ ἰατρός τὸν ζωηρὸν νέον πού ἐξετάζει.

Τὸ ἀγαλμα ζαρώνει καὶ γίνεται ἀμέσως γάτα.

— Μὰ δὲν ἠξέρω, ἀπαντᾷ.

— Στὰ πόδια; ἔχεις τίποτε στὰ πόδια;

— Δὲν ἠξέρω.

— Παραπάνω;

— Μμμμ. Ποῦ νὰ ξέρω.

— Στὰ χέρια, στὸ στήθος;

— ...

— Στὸ κεφάλι;

— Δὲν ἠξέρω.

— Μὰ αὐτὸ τὸ ξέρω ἐγώ. Στὸ κεφάλι δὲν εἶσαι διόλου καλὰ, φίλε μου.

Σκέπτεται κανεὶς σοβαρῶς ἂν δὲν πρέπει νὰ ἐρωτήσῃ τὸ Κράτος:

— Ἐχετε ἐτοιμάσει τὰς νῆας σας; Ἐνισχύσατέ τας καὶ μὲ ἀρκετοὺς μισθοφόρους ἀκοντιστάς, τοξότας διπλοὺς κωπηλάτας.

Καὶ θὰ εὐρίσκειται ἐν ἀπολύτῳ τάξει ἀπέναντί του. Ἡ Ἑλλὰς στέλλει εἰς ὅλας τὰς εὐρωπαϊκὰς αὐλὰς πρεσβείαν διὰ ν' ἀναγγεῖλῃ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου καὶ τὴν ἀνάρρησιν εἰς τὸν θρόνον της τοῦ Κωνσταντίνου. Δὲν πρέπει νὰ υποθέσωμεν ὅτι αὐτὸ εἶναι αὐτὸ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εὐρίσκονται εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀτυχῆ συζύγου, πού λαμβάνει πολὺ καθυστερημένον τὸ ταχυδρομεῖον μερικῶν θλιβερῶν εἰδήσεων πού τὸν ἐνδιαφέρουσι. Ἀπλοῦστατα πρόκειται περὶ τύπου. Καὶ αὐτὰ ὅπως καὶ ὄλος ὁ κόσμος ὀλίγα λεπτὰ μετὰ τὴν μεταβολὴν πού συνέβη εἰς τὸν ἑλληνικὸν θρόνον, τὴν ἔμαθαν ἀπὸ τὸ σῆμα τοῦ τηλεγράφου ἢ τὸ ρεῦμα τοῦ Μαρκόνι. Αἰφνιδίως ὁμως ἔρχεται ὁ τύπος, τὰ κόπτεϊ καὶ τὰ δύο, κόπτεϊ ἀκόμη κάποιαν χιλιάδα ἀπὸ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐποχῆς μας, καταρτίζει πρεσβείαν καὶ τὴν ἐξαποστέλλει ἀνά τὴν ὑψηλὴν διὰ ν' ἀναγγεῖλῃ τὸ ἀγνωστον γεγονός. Φαντασθῆτε τὸν ἀτυχῆ πρόεδρον τῆς Κούβας, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ πρεσβεία θὰ φθάσῃ ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετοὺς μῆνας. Ἐάν οἱ πρέσβεις τοῦ ἀναγγεῖλουν αἰφνιδίως τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου πιθανόν ν' ἀπαντήσῃ μειδιῶν:

— Χαίρω πολὺ διὰ τὴν εἰδήσιν, ἀλλὰ ἐδῶ τὴν ἐμάθαμεν ἀπὸ πέρυσι.

Καὶ τὸ πάθημά του θὰ εἶναι πολὺ δικαιολογημένον. Ποῦ νὰ φαντασθῇ ὁ ἄνθρωπος ὅτι ἕνας τύπος εἰς τὴν ἐποχὴν μᾶς ἠμπορεῖ νὰ κραυγάζῃ: Στῆθι ἦλιε καὶ ὁ ἥλιος νὰ σταθῇ.

210
4200

ΔΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΩΤΩΝ ΡΙΝΟΣ ΛΑΡΥΓΓΟΣ

Ο ειδικός
ΔΗΜ. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Επί τετραετίαν ἐν Βιέννῃ καὶ Παρίσις
ἐκπαιδευθεὶς

Δέχεται 9—10 1/2 καὶ 3—5

Ὅδος Ἁγίου Κωνσταντίνου 5^Α

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ

Α. Γ. ΦΩΚΑ, ΧΗΜΙΚΟΥ

ΟΔΟΣ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΔΩ ΠΡΩΗΝ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΕΙΟΥ ΑΡ. 12

Χημικαὶ καὶ μικροβιολογικαὶ ἀναλύσεις.— Ἀνά-
λυσις αἵματος, οὔρων, γαστρικοῦ χυμοῦ.— Ἀνά-
λυσις κοπράνων.— Ὅλαι αἰ βιομηχανικαὶ ἀνα-
λύσεις κατὰ τὰς νεωτάτας ἀνακαλύψεις.— Ἀνα-
λύσεις μεταλλευμάτων.

Μ Ε Γ Α
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

“ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΒΟΥΣΤΑΣΙΩΝ,,

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ

ΑΘΗΝΑΙ — ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 48 — ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 597

Τ Ρ Ι Χ Ρ Ω Μ Ι Α Ι

ὅμοια εὐρωπαϊκῶν, ἐκτελοῦνται μόνον ἐν τῷ τελείῳ ἐπιστημονικῷ
ἐργαστηρίῳ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ πλατεῖα Ἁγ. Θεοδώρων. Ἀναπαρα-
γωγὴ παντὸς πολυχρώμου πίνακος ΕΛΑΙΟΓΡΑΦΙΩΝ, ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΙΩΝ κ.τ.λ.
Κλισὲ διὰ περιοδικά, συγγράμματα καὶ πολυτελεῖς ἐκδόσεις. ΧΑΛΚΟΓΡΑΦΙΑΙ,
ΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΙ. 3 ἠλεκτροκίνητα μηχανήματα, πλατεῖα Ἁγ. Θεοδώρων.

ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΝΕΑΣ ΕΙΣΟΔΙΑΣ

Ἀπὸ γνησίαν ζάχαρην θροπικαὶ καὶ στομαχικαὶ παρελήφθησαν εἰς πλουσίαν συλλογὴν,
μὲ τὰς ἐξῆς πρωτοφανεῖς τιμὰς: Φρούσλα δρ. 1,40 — Φραμποῦάζ 1,35 — Βερούκοκο 1,40 —
Πορτοκάλι 1,30 — Δαμάσκηνο 1,35 — Βατόμουρο 1,35 κλπ.

Τὰς κενὰς φιάλας δεχόμεθα πρὸς 20 λεπτὰ ἐκάστην.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ προμηθευτοῦ τῆς Αὔλης — 21 Σταδίου — Τηλέφ. 137

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ THOMSON HOUSTON.—ΕΔΡΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΙΣ ΜΕΤΟΧΑΣ: ΔΡΑΧ. 10,000,000. ≙ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ: ΦΡ. ΧΡ. 10,000,000

Κεντρικὸν Ἔργοστάσιον ἐν Νέφ Φαλήρω.— Σταθμοί: Ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Νέφ Φαλήρω
καὶ Κηφισσίᾳ.— Ἡλεκτρικὴ κίνησις τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ Σιδηροδρόμου καὶ τῶν Τροχι-
οδρόμων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.— Προνόμιον φωτισμοῦ δι' ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἀερίου:
Πειραιῶς, Πατρῶν, Σύρου, Καλαμῶν, Ἀργοστολίου, Χαλκίδος.— Ἡλεκτρικὸς Τροχιόδρομος Πατρῶν.

Ἐγκαταστάσεις φωτισμοῦ καὶ κινητηρίων δυνάμεως καὶ ἐν γένει πᾶσα ἐργασία σχετιζομένη μὲ
τὸν ἠλεκτρισμόν.— Ἡ Ἐταιρία προμηθεύει παντὸς εἴδους ὑλικά ἠλεκτρισμοῦ, ἴδια ὄργανα καὶ
μηχανὰς Thomson Houston τῶν ὁποίων εἶναι ἀποκλειστικὸς ἀντιπρὸςωπος ἐν Ἑλλάδι.

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον Ἑστία Κ. Μάισερ καὶ Ν. Καργαδούρη—9451